

- Muutos lähtee pienestä -

TOIMINTASUUNNITELMA 2013

Valtuuston hyväksymä 24.11.2012

SISÄLLYS

1. Yleistä	3
2. Ympäristökasvatus	4
2.1 Luontokerhot	5
2.2 Luontoleirit	5
2.3 Lastentapahtumat	6
2.4 Toimintaryhmät	7
2.5 Jäsenlehdet	7
2.5.1 Nuorten Luonto	7
2.5.2 Sieppo	9
2.6 Kouluyhteistyö ja koulukiertueet	10
2.7 Ympäristökasvatuksen koulutus	12
2.8 Ympäristökasvatuksen projektit ja yhteistyö	13
3. Ympäristöpoliittinen toiminta	14
3.1 Metsätoiminta	15
3.2 Suurpetotoiminta	17
3.3 Itämeritoiminta	18
3.4 Kulutus kriittinen toiminta	19
3.5 Ilmasto-, energia- ja liikennetoiminta	20
3.6 Kehitysyhteistyö ja reilu kauppa	21
4. Luonnonharrastus	22
4.1 Kevätseuranta	22
4.2 Kevätuuli	23
4.3 Harrastusmerkit	24
4.3.1 Lasten luonnonharrastusmerkki Karpalo	24
4.3.2 Nuorten luonnonharrastusmerkki Pihka	24
4.4 Luonnonharrastuskoulutus ja muu toiminta	25
5. Järjestötoiminta	25
5.1 Piirit	26
5.2 Järjestökoulutus	27
5.3 Jäsenhankinta ja -huolto	28
5.4 Viestintä	28
5.5 Yhteistyö	30
5.5.1 Yhteistyö Suomen luonnonsuojeluliiton kanssa	30
5.5.2 Muu yhteistyö Suomessa	31
5.5.3 Kansainvälinen yhteistyö	31
5.5.4 Asiantuntijatehtävät	32
6. Keskustoimisto	32
7. Hallinto	33
8. Talous ja rahoitus	34

1. Yleistä

Luonto-Liitto on lasten ja nuorten luonnonharrastus- ja ympäristönsuojelujärjestö, jonka tavoitteena on vaikuttaa yhteiskuntaan siten, että luonnon monimuotoisuus säilyy ja luonnon itseisarvo tunnustetaan. Luonto-Liitto tarjoaa tietoa, elämyksiä ja toimintaa sekä luo mahdollisuuksia ympäristöpoliittiseen vaikuttamiseen.

Tärkeimpiä toimintamuotoja Luonto-Liitossa ovat lasten ja nuorten ympäristökasvatus kerhoissa, leireillä ja koulukiertueilla sekä ympäristöpoliittinen vaikuttaminen. Luonto-Liitto tarjoaa lapsille ja nuorille luonnonharrastusmahdollisuuksia ja myönteisiä luontokokemuksia sekä kannustaa arvostamaan luontoa ja toimimaan yhteiskunnassa ympäristön etua ajaen. Luonto-Liitossa nuoret pääsevät itse päättämään toiminnasta ja toteuttamaan suunnitelmiaan.

Ympäristöpoliittisessa toiminnassa näkyy pitkäjänteisyys, jonka puitteissa Luonto-Liitto ottaa kantaa räväkästi ja perustellusti ajankohtaisiin aiheisiin. Luonto-Liiton ympäristöpoliittinen toiminta keskittyy metsiin ja luonnonsuojeluun, susiin ja suurpetoihin, Itämereen ja vesistöihin, energiaan ja ilmastoon sekä kulutuskriittisyyteen ja kehitysyhteistyöhön.

Toimintaa toteutetaan ja seurataan järjestötyön strategian mukaisesti.

Luonto-Liiton arvot:

- Ympäristön ja luonnon arvostus
- Avoimuus, demokraattisuus ja tasa-arvo
- Asiapohjaisuus, kriittisyys ja rakentavuus
- Rohkeus, reippaus ja tekemisen ilo

Visio:

- Luonto-Liitto on valtakunnallisesti merkittävin järjestö omalle kohderyhmälleen
- Luonto-Liitto on järjestönä luovin, luotettavin ja luonteikkain ympäristön ja luonnon puolesta puhuja
- Jokainen luontoliittolainen toimii omaehtoisesti järjestön toiminta-ajatuksen toteutumiseksi

Luonto-Liiton vahvuudet:

- Laadukkaimmat luontoleirit lapsille ja nuorille
- Monipuolinen koulutus- ja ympäristökasvatustoiminta
- Nuoret päättävät itse toiminnasta (järjestödemokratia)
- Vahva susi- ja metsäasiantuntemus
- Näkyvä kulutuskriittinen toiminta
- Tasokkaat jäsenlehdet ja muut julkaisut

Luonto-Liiton kriittiset menestystekijät:

- Vahva, ihmisenkokoinen organisaatio
- Arvostettu, luotettava ja näkyvä yhteiskunnassa
- Kansalaisyhteiskunnan rakentaja

Vuoden 2013 toiminnan keskeiset tavoitteet:

- **Ympäristökasvatus:** Kerhokummihankkeen vakiinnuttaminen ja laajentaminen uusille paikkakunnille, ympäristökasvatuksen koulutusten uudistustyö sekä leirien valtakunnallisen koordinaation parantaminen yhdessä alueiden kanssa.
- **Ympäristöpoliittinen toiminta:** Valtionmaiden suojelun edistäminen metsätoiminnassa sekä susiensuojelutoiminnan alueellisen kattavuuden lisääminen Pohjois-Suomeen.
- **Luonnonharrastus:** Kevätseurantakampanjan kehittäminen
- **Järjestötoiminta:** Yhteistyön tiivistäminen Suomen luonnonsuojeluliiton kanssa sekä vapaaehtoistoiminnan ja osallistumisen tukeminen lapsille ja nuorille koko maassa

2. Ympäristökasvatus

Tavoitteet

Luonto-Liiton ympäristökasvatuksen eli kestävän kehityksen kasvatuksen tavoitteena on antaa lapsille aineksia myönteiseen ja monipuoliseen luontosuhteeseen, lisätä heidän tietoaan ja ymmärrystään luonnon toiminnasta, ohjata kunnioittamaan luontoa sekä kannustaa ympäristöystävällisiin toimintatapoihin.

Luonto-Liiton ympäristökasvatuksessa painottuu ekologisen kestävän kehityksen kasvatus. Myös muut kestävän kehityksen kasvatuksen osa-alueet – sosiaalinen, kulttuurinen ja taloudellinen – huomioidaan toiminnassa.

Tärkeintä toiminnassa ovat monipuoliset, myönteiset ja kannustavat elämykset, joita lapset ja nuoret kokevat luonnossa. Lasten ja nuorten osallistuminen toiminnan suunnitteluun on osa toimintatapaa. Valtakunnallisella tasolla ympäristökasvatustoimintaa ohjaa Luonto-Liiton ympäristökasvatuspäällikkö yhdessä luonnonharrastus- ja ympäristökasvatusjaoston kanssa.

Toiminta

Luonto-Liiton ympäristökasvatustoimintaan kuuluvat

- Luontokerhot (2.1)
- Luontoleirit (2.2)
- Lastentapahtumat (2.3)
- Kouluyhteistyö ja kouluvierailut (2.6)
- Ympäristökasvatuksen koulutukset (2.7)
- Ympäristökasvatuksen projektit ja yhteistyö (2.8)

Ympäristökasvatuksen tärkeimmät painopisteet ja projektit vuonna 2013 ovat:

- Kerhokummihankkeen vakiinnuttaminen ja laajentaminen uusille paikkakunnille.
- Kerhojen markkinoinnin kehittäminen.
- Ympäristökasvatuksen koulutusten uudistustyö
- Maahanmuuttajataustaisille perheille suunnatun toiminnan kehittäminen (rahoituksen järjestyessä).

2.1 Luontokerhot

Tavoitteet

Vuoden aikana tavoitteena on tarjota entistä useammalle koululaisille myönteisiä kokemuksia lähiluonnossa turvallisen aikuisen ohjauksessa ja antaa eväitä myönteisen luontosuhteen syntymiseen.

Tavoitteena on jatkaa kerhokummitoiminnan vakiinnuttamista osaksi Luonto-Liiton ja Suomen luonnonsuojeluliiton paikallistoimintaa, sekä toiminnan laajentaminen uusille paikkakunnille. Tavoitteena on myös luontokerhotoiminnan tunnettuuden lisääminen ja markkinoinnin parantaminen.

Toimenpiteet

Eri puolilla Suomea toimii luontokerhoja, joissa kokoonnutaan yleensä puolentoista tunnin mittaiseen kerhokertaan joko iltapäivällä tai illalla.

Luonto-Liitto tukee kerhohjaajan työtä tarjoamalla ympäristökasvatuksen materiaalia sekä mahdollisuuden säännöllisiin koulutuksiin ja kerhohjaajien tapaamisiin. Kerhohjaajat saavat myös lasten luontolehti Siepon sekä neljä kertaa vuodessa kerhohjaajien infokirjeen. Vuoden aikana keskitytään erityisesti koulujen itse järjestämien luontokerhojen edistämiseen tiedottamalla ja tarjoamalla koulutuksia kerhojen ohjaamisesta kiinnostuneille opettajille.

Vuodesta 2010 lähtien toteutettua Kerhokummi-hanketta jatketaan Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelmalta saadulla avustuksella, ja toimintaa laajennetaan uusille paikkakunnille. Tavoitteena on jatkaa kerhotoimintaa mahdollisuuksien mukaan niillä paikkakunnilla, joilla toimii jo kerhokummi. Hankkeessa mukana olevat paikkakunnat ovat Oulu, Lohja, Kotka, Kouvola, Turku, Akaa, Nokia ja Hamina. Toimintaa laajennetaan 4–6 uudelle paikkakunnalle. Hankkeen toimenpiteitä ovat koulutus kerhokummeille ja kerhohjaajille sekä neuvonta kerhon rahoitukseen, ohjaajarekrytointiin, kerhon mainontaan ja kerhon toimintaan liittyen. Kerhokummitoimintaan lähtemisen helpottamiseksi tarjotaan myös mahdollisuutta vapaamuotoisempien luontokerhojen perustamiseen.

Luontokerhojen markkinointia ja tunnettuutta parannetaan muun muassa kehittämällä nettisivuja sekä tiedottamalla kerhoista eri viestintäkanavia hyödyntäen. Kerhotoimijoilta kerätään parhaita kerho-ohjelmaideoita, joita voidaan hyödyntää myös kerhojen markkinoinnissa.

Arviointi

- Luonto-Liiton kerhorekisteriin kerätyt tiedot toimivista luontokerhoista sekä toimintaan osallistuvien lasten määrä.
- Etsivä-opasta hyödyntävien ryhmien lukumäärä ja toimintaan osallistuvien lasten määrä.
- Kerhokummi-hankkeessa kerätään tiedot paikkakunnittain hankkeen puitteissa toimivista kerhokummeista ja luontokerhoista sekä siitä, kuinka paljon lapsia toiminta tavoittaa.

2.2 Luontoleirit

Tavoitteet

Leirien tavoitteena on tarjota lapsille ja nuorille virkistäviä kokemuksia ja elämyksiä luonnossa.

Luonto-Liiton leirien sisältöjä kehitetään entistä enemmän myönteisiä, lapsen ja nuoren kasvua tukevia luontoelämyksiä tarjoaviksi sekä vahvemmin luonnonharrastukseen ohjaaviksi.

Toimenpiteet

Luonto-Liiton piirit ja aluejärjestöt järjestävät useita lastenleirejä sekä muutamia perheleirejä, päiväleirejä ja nuortenleirejä. Suurin osa leireistä järjestetään kesällä, osa syys- ja hiihtolomien aikana.

Vuoden aikana uudistetaan luontoleirien ohjaajille suunnattu materiaalikansio siten, että se antaa ohjaajille entistä paremmat eväät toteuttaa ympäristökasvatusta luontoleireillä.

Keskustoimisto avustaa piirejä mm. tiedottamalla leireistä, tuottamalla materiaalia leirinohjaajien ja järjestäjien käyttöön sekä kokoamalla tiedot kesän ja talven leireistä. Leirien osallistumismaksut pidetään alhaisina, jotta hinta ei ole este lasten ja nuorten osallistumiselle leirille.

Arviointi

- Leireille osallistuvien lasten ja nuorten määrät
- Järjestettyjen leirien määrät piireittäin
- Leireiltä kerätyt palautteet osallistujilta
- Leirien osallistujien vanhempien näkemykset

2.3 Lastentapahtumat

Tavoitteet

Ympäristökasvatuksellisten tapahtumien tavoitteena on tarjota lapsille ja perheille yhteisiä elämyksiä luonnossa. Tavoitteena on myös tutustuttaa uusia lapsiperheitä Luonto-Liiton toimintaan.

Toimenpiteet

Luonto-Liiton piirit järjestävät vuosittain kaksi ympäristökasvatuksellista tapahtumaa lapsille ja perheille: Vainupäivän keväällä ja Syysmyrskyn syksyllä. Tapahtumat toteutetaan piireissä mahdollisuuksien mukaan. Viime vuosina tapahtumat on järjestetty 3–4 piirissä.

Luonto-Liitto on mukana järjestämässä vuonna 2013 lasten lintuviikkoa yhdessä Birdlife Suomen kanssa. Tapahtuman aikana rohkaistaan perheitä, lapsiryhmiä ja koululuokkia linturetkelle 20.–26.5.2013.

Luonto-Liitto osallistuu myös muihin lapsille ja lapsiperheille suunnattuihin tapahtumiin vuoden aikana.

Arviointi

- Kerätään tietoa tapahtumien lukumääristä ja osallistujamääristä

- Kootaan yhteen järjestäjien kokemuksia

2.4 Toimintaryhmät

Tavoitteet

Luonto-Liiton toimintaryhmät ja jaostot edistävät metsien, susien ja muiden suurpetojen sekä Itämeren suojelua ja luonnonharrastusta. Lisäksi muun muassa uraanikaivostoiminta ja ydinvoiman vastustaminen, ilmastonmuutoksen hillintä sekä kulutuskysymykset keräävät nuoria yhteen omaehtoiseen toimintaan. Toimintaryhmien tavoitteena on aktivoida nuoria toimimaan konkreettisesti ja itsenäisesti sekä vahvistaa Luonto-Liiton monipuolisuutta yhteiskunnallisena luonnon- ja ympäristönsuojelun vaikuttajana. Toimintaryhmien toiminta on valtakunnallista, ja kokoontumisia pyritään järjestämään eri kaupungeissa. Toimintaryhmien kokoontumisissa hyödynnetään myös etäosallistumista esimerkiksi Skypen välityksellä.

Toimenpiteet

Toimintaryhmät järjestävät kursseja, koulutuksia, tapaamisia, tapahtumia ja tempauksia sekä kiertävät kouluissa ja oppilaitoksissa pitämässä oppitunteja liittyen metsien, Itämeren ja susien suojeluun sekä ilmastonmuutoskysymyksiin. Luonto-Liitto tukee toimintaryhmiä markkinoimalla tapahtumia ja hakemalla taloudellista tukea kurssitoiminnalle.

Keskustoimisto tukee toimintaryhmien ja piirien yhteistyötä keräämällä toiminta- ja tapahtumatietoja sekä välittämällä näitä eteenpäin.

Arviointi

- Toimintaryhmien toiminnan laadullinen arviointi
- Toimintaryhmien toiminnan näkyvyys tiedotusvälineissä
- Toimintaryhmien järjestämien tapahtumien määrä
- Toimintaryhmien aktiivisten osallistujien määrä
- Toimintaryhmien kursseille ja koulutuksiin osallistuneiden määrä
- Aktiivisten toimintaryhmien määrä

2.5 Jäsenlehdet

2.5.1 Nuorten Luonto

Tavoitteet

Nuorten Luonto toteuttaa järjestön ympäristökasvatuksellista tehtävää tarjoamalla nuorille foorumin lehtityöhön ja ympäristöjournalismiin. Lisäksi lehti tuo ympäristöasioita tutuksi kaikille nuorille helpolla ja viihdyttävällä tavalla.

Tavoitteena on entistäkin laadukkaampi lehti, joka pystyy kilpailemaan muiden nuortenlehtien kanssa.

Lehden ulkoasun ja verkkonäkyvyyden kehittämistä jatketaan. Verkkoilmeen tulisi olla nuori, uusi ja raikas. Nuorten Luonnon ja Luonto-Liiton muu viestintä toimii yhteistyössä ja toisiaan tukien.

Nuorten Luonnon tavoitteena on lisäksi palvella sisäistä tiedotusta kertomalla Luonto-Liiton tapahtumista, ihmisistä, piireistä ja toimintaryhmistä järjestön jäsenille. Lehti toimii näin Luonto-Liittoa yhdistävänä linkkinä ympäri Suomea.

Toimenpiteet

Nuorten Luonto ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lehden teema päätetään toimituskokouksissa lehtikohtaisesti niin, että otetaan huomioon ympäröivä maailma ja sen tapahtumat. Lehti on tällä tavoin ajankohtaisempi ja pystyy reagoimaan asioihin. Lehden ilmestymisaikataulu sopii yhteen Luonto-Liiton tärkeimpien tapahtumien, kuten Kevätseurannan, Ympäristötoimintapäivien ja kesäleirien kanssa.

Lehdentekoon osallistumisen kynnys pidetään matalana. Toimitus auttaa nuoria juttujen muokkaamisessa julkaisukuntoon ja antaa palautetta. Tärkeää on antaa lehdestä tilaa myös toimintaryhmien ja aktiivien ideoimille ja tekemille jutuille. Avustajien osallistetaan jo lehden suunnitteluvaiheessa. Nuorten Luonnon Facebook-sivut sekä oma sähköpostilista toimivat toimitustyön ja yhteydenpidon välineinä.

Lehteä kehitetään jatkuvasti kuuntelemalla avustajia, nuoria ja ympäristöä. Muita nuoris- sekä ympäristömedioita seurataan, jotta pysyisimme ajan hermolla. Sisältöön otetaan mukaan nuoria yleisesti kiinnostavat asiat ympäristön lisäksi: aikuistuminen, musiikki, elokuvat, julkisuuden henkilöt jne., mutta Luonto-Liitolle sopivien arvojen mukaisesti.

Nuoret tekevät Nuorten Luontoa – mutta kuinka moni tietää sen? Nostetaan Nuorten Luonnon profiilia ja näkyvyyttä järjestämällä mahdollisesti pienimuotoinen kilpailu tai kutsu, joilla innostetaan muitakin kuin jo lehteä tekeviä nuoria. Kilpailu tai kutsu suunnataan yläkouluihin ja lukioihin. Lehdet toteutetaan kuten yleensäkin, mutta niin, että joko yhdessä tai useammassa lehdessä on uusia, nuoria avustajia, jotka toimittavat, kuvaavat ja mahdollisesti kuvittavat juttunsa itse. Heitä opastetaan lehden tekoon ennen prosessia ja sen aikana. Tempaus toimii yhdessä jäsenhankinnan ja Luonto-Liiton muun viestinnän kanssa, koska se tuo Luonto-Liittoa tunnetuksi.

Siepon yläkouluikäisille lukijoille lähetetään yksi Nuorten Luonnon numero näytteeksi ja muistutetaan mahdollisuudesta vaihtaa jäsenlehteä.

Juttujen kuvallisuutta lisätään entisestään ja ulkoasua kehitetään nuoria kiinnostavaksi. Lehteen tuodaan lisää kuvia, sarjakuvia ja juttujen merkkimääriä vähennetään.

Nuorten Luonnon nettisivut yksinkertaistetaan ja liikenne ohjataan osittain blogiin, jonka tavoitteena on saada isompi yleisö. Nuorten Luonnon sivulta poistetaan pitkät, paperilehteen tehdyt tekstit, jotka eivät sovi verkkoon. Tekstit korvataan joko verkkolehdeillä tai kokonaan verkkoon editoiduilla, lyhyemmillä teksteillä. Mietitään iPad-version mahdollisuutta

Blogiin tuodaan mahdollisesti Nuorten Luonnon artikkelit, mutta lisäksi omia, ajankohtaisia uutisia, joita kaikki saavat tuottaa.

Järjestetään lukijakysely, joka toteutetaan verkossa tai täytettävällä lomakkeella Nuorten Luonnon välissä. Kysytään, mitkä jutut ovat olleet hyviä ja mitkä huonoja. Mitä nuori haluaa lukea, mitä ei. Kyselyn tuloksia käytetään pohjana suunniteltaessa tulevia numeroita.

Arviointi

- Nuorten Luonnon menekin seuraaminen
- Blogin menestys ja siitä saatava palaute
- Facebookin kävijöiden / tykkääjien seuraaminen
- Uuden verkkosivun kävijämäärän seuraaminen
- Avustajien määrä ja heiltä saatu palaute
- Lukijapalaute (suora palaute ja kysely)
- Laadullinen arviointi

2.5.2 Sieppo

Tavoitteet

Jäsenlehti Sieppo, lasten luontolehti, ilmestyy vuonna 2013 kuusi kertaa, nelivärisenä ja 32-sivuisena. Lehdessä julkaistaan luontosatuja ja -tehtäviä, helppolukuisia artikkeleita, sarjakuvia sekä muita luonnontuntemusta ja ympäristöherkkyyttä kasvattavia juttuja. Siepon tekemisessä otetaan huomioon ympäristökasvatuksen monialaisuus ja toisiaan täydentävät näkökulmat. Sisältöjä tuotetaan perinteisen luontotiedon lisäksi kulttuurisesta, taiteellisesta ja sosiaalisesta näkökulmasta.

Sieppo rohkaisee ja osallistaa lapsia: tarjotessaan lapsille laadukkaita tekstejä ja kuvia se innostaa samalla lukijoitaan paitsi luonnonharrastukseen myös luovaan toimintaan, esimerkiksi kirjoittamiseen ja piirtämiseen. Se rohkaisee lasta mieltämään lähiympäristönsä vahvasti omakseen sekä arvostamaan luonnon monimuotoisuutta.

Lehden työryhmät, ideoijat ja avustajat kootaan Luonto-Liiton ympäristökasvatustoiminnan työntekijöistä ja aktivisteista, ympäristökasvatukseen erikoistuneista luontokirjailijoista ja kuvittajista sekä erilaisista ympäristökasvatustahoista kulloisenkin teeman mukaan. Lisäksi hyödynnetään ammattimaisten kuvittajien ja kirjoittajien halukkuus antaa oma työpanoksensa lasten ympäristökasvatuksen hyväksi.

Vuonna 2013 erityistä huomiota kiinnitetään Siepon sisällön kehittämiseen sekä lasten luonnontuntemuksen ja luonnon monimuotoisuuden arvostuksen lisäämiseen.

Luonnon monimuotoisuuden tuntemista vahvistetaan tarjoamalla lapsille malleja niin perinteiseen luonnonharrastukseen kuin kestäväen elämäntavan omaksumiseen. Sisältöä kehitetään edelleen luomalla uusia, lapsia kiinnostavia juttutyyppejä sekä päivittämällä lehden rakennetta tarpeen mukaan.

Sieppoa markkinoidaan vuonna 2013 rahoituksen toteutuessa alakoulujen ja esikoulujen opettajille, kirjastoille sekä perhelehtien lukijoille. Lukijakyselyn uusimisen tarvetta pohditaan.

Toiminta

Siepon uudistamista viedään eteenpäin kehittämällä uusia juttutyyppejä. Erityistä huomiota kiinnitetään juttujen lapsinäkökulmaan huomioiden niin eri-ikäisten lukijoiden kuin tyttöjen ja poikienkin erilaiset intressit.

Juttuaiheiden valinnassa kiinnitetään huomiota luonnontuntemuksen ja luonnon monimuotoisuuden arvostuksen lisäämiseen. Lisäksi luodaan uskoa omiin vaikutusmahdollisuuksiin. Järjestön ympäristökasvatustoiminnalle annetaan enemmän näkyvyyttä.

Siepon näkyvyyttä lisätään edelleen verkkoviestinnän keinoin. Sieppoa markkinoidaan sosiaalisessa mediassa ja Siepon omia nettisivuja päivitetään numerokohtaisesti. Nettisivuille lisätään tehtäviä vuorovaikutteisuuden tukemiseksi ja nettisivuja linkitetään sidosryhmien nettisivuille mahdollisuuksien mukaan.

Siepon painosmäärä pidetään riittävällä tasolla, jotta irtonumeroita riittää myös markkinointitarkoituksiin. Irtonumeromyynti Kultin tilausjärjestelmän ja Akateemisen kirjakaupan kautta jatkuu.

Joulun alla toteutetaan markkinointikampanja, jossa tarjotaan Sieppoa ja Luonto-Liiton jäsenyyttä joululahjaideaksi.

Tiedotetaan Siepon suunnittelukokouksista entistä laajemmin mm. aktivistilistalla ja toimintakalenterissa. Lisäksi lähetetään suunnittelukokouksista kohdennettu sähköpostikutsu kerhojen ja leirien ohjaajille.

Vuoden 2013 teemoiksi on suunniteltu mm.:

- Neljä elementtiä: tuli, maa, ilma, vesi
- Luupin alla: lilliputtien maailma
- Järvet
- Taivaan sää- ja valoilmiot
- Ajan ulottuvuudet
- Ruoka (mahdollisesti yhteistyössä Marttaliiton tms. kanssa)

Arviointi

- Uusien juttusarjojen toteutuminen
- Kävijämäärät Siepon nettisivuilla
- Avustajien määrä ja palaute
- Klubisivuille lähetetyn postin määrä
- Siepon menekin seuraaminen

2.6 Kouluyhteistyö ja koulukiertueet

Tavoitteet

Luonto-Liiton kouluyhteistyötä ovat kouluvierailut. Näiden tavoitteena on tukea koulujen kestävä kehityksen kasvatusta, tarjota oppilaille uusia näkökulmia ja tehdä tutuksi ympäristöasioita ja järjestöä. Kiertueilla on tavoitteena lisäksi antaa ideoita nuorten mahdollisuuksista vaikuttaa ympäristöasioihin.

Koulukiertueet on suunnattu pääasiassa yläkouluille, lukioille ja ammatillisille oppilaitoksille. Vierailut ovat kouluille maksuttomia. Koulut voivat myös hyödyntää kiertueiden materiaaleja opetuksessa. Luonto-Liitto järjestää Suomen Kulttuurirahastolta saadulla rahoituksella metsä-, susi-, Itämeri- ja ilmastokoulukiertueet. Ilmastoaiheinen Ilmari-kiertue järjestetään yhteistyössä Maan ystävien, Nuorten Akatemian ja Dodon kanssa.

Resurssien salliessa Luonto-Liiton Uudenmaan piiri järjestää keskustuomiston tuella pääkaupunkiseudun alakouluille suuntautuvan Kevätuuli-kiertueen.

Luonto-Liiton ilmasto-, metsä-, peto- ja Itämeri-lähettiläät ovat kiertäneet vuosien varrella yläkouluissa, lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa eri puolilla Suomea pitämässä teemallisia oppitunteja.

Petolähettiläät

Vuonna 2013 jatketaan vuonna 2011 uudelleen käynnistettyä ja vuonna 2012 uudistettua petolähettiläskiertuetta. Vierailut on suunnattu peruskouluihin ja lukioihin. Edellisvuoden tapaan vierailuja jatketaan Lounais-Suomessa (Varsinais-Suomi ja Satakunta) ja Pirkanmaalla. Vuonna 2013 petolähettiläskiertue jalkautuu myös poronhoitoalueelle.

Vierailuilla petolähettiläät kertovat susista biologisena lajina, suteen liittyvistä myyteistä sekä susien suojelusta. Vierailut on suunniteltu havainnollisiksi ja aktivoiviksi. Petolähettiläsvierailu sopii hyvin koulun ympäristöopin, biologian, etiikan tai yhteiskuntaopin tunneille tai ympäristöpäiviin.

Metsälähettiläät

Metsäaiheiset kouluvierailut on suunnattu yläkoulujen 8.- ja 9.-luokkalaisille. Kiertue tukee koulujen ympäristökasvatustyötä, lisää oppilaiden tietoisuutta metsäasioista sekä rohkaisee heitä osallistumaan omaa lähiympäristöään koskevaan keskusteluun.

Vuonna 2013 metsälähettiläät kiertävät edelleen pääkaupunkiseudun, Tampereen, Jyväskylän, Vaasan ja Oulun seudun kouluissa.

Ilmari-lähettiläät – kouluvierailuja ilmastonmuutoksesta

Ilmari-kouluvierailujen teemana on ilmastonmuutos, sen hillitseminen ja nuorten mahdollisuudet vaikuttaa. Ilmari-tunnilla nuoret pohtivat sitä, millainen olisi onnellinen, vähähiilinen tulevaisuus ja mitä meidän pitäisi sen saavuttamiseksi tehdä. Tunnilla keskitytään ilmastonmuutoksen ratkaisuihin.

Ilmari-kouluvierailut ovat osa Ilmari-hanketta, joka on Luonto-Liiton, Dodon, Maan ystävien ja Nuorten Akatemian yhteistyöhanke. Hanke toteutetaan opetus- ja kulttuuriministeriön tuella.

Itämeri-lähettiläät

Itämeri-lähettiläsvierailujen tavoitteena on auttaa nuoria havaitsemaan omia vaikuttamismahdollisuuksiaan Itämeren tilaan. Itämeri-lähettiläsvierailut on suunnattu erityisesti biologian ja maantiedon oppitunneille yläkouluissa ja lukioissa. Itämeri-lähettiläsvierailut painottuvat pääkaupunkiseudulle sekä Turun, Oulun ja Vaasan alueille.

Globaalia ympäristökasvatusta

Maan ystävien koordinoimaa yhteistyöhanketta *Ekologinen velka jäsentämässä tasa-arvoisempia Pohjoisen ja Etelän välisiä suhteita* (GYKEPE) jatketaan, jos rahoitus varmistuu. Hankkeen tavoitteena on lisätä nuorten ymmärrystä ekologisesta velasta, ympäristöoikeudenmukaisuudesta ja vastuullisesta kuluttajuudesta sekä edistää tasa-arvoisempaa vuorovaikutusta globaalien Etelän ja teollisen Pohjoisen välillä. Hankkeessa tuotetaan materiaaleja vapaaehtoisten ja ammattikasvattajien käyttöön, järjestetään toiminnallisia työpajoja ja Globaaleja ympäristöpäiviä kouluissa ja oppilaitoksissa sekä tarjotaan koulutusta opettajille, ammattikasvattajille ja vapaaehtoisille.

Arviointi

- Koulutuksiin osallistuvien lähettiläiden määrä
- Vierailuja tekevien lähettiläiden määrä alueittain
- Tavoitettujen luokkien ja ryhmien määrä
- Oppilaiden ja opettajien palautteet vierailuista
- Lähettiläiden raportit vierailuista

2.7 Ympäristökasvatuksen koulutus

Tavoitteet

Tavoitteena on lisätä koulutukseen osallistujien tietoa ympäristökasvatuksesta ja tutustuttaa ympäristökasvatuksen menetelmiin. Vuoden aikana tavoitteena on uudistaa Luonto-Liiton tarjoamat ympäristökasvatuksen koulutukset.

Tavoitteena on myös saada Luonto-Liiton ympäristökasvatustoimintaan mukaan uusia kerhon- ja leirinohjaajia ja tarjota toiminnassa jo mukana oleville mahdollisuus kartuttaa ohjaajantaitoja.

Toimenpiteet

Järjestetään vuosittain koulutusta seuraavilla teemoilla:

- Leirinoaja ja leirinjohtaja
- Kerhonoaja
- Karpalo – luonnonharrastusta lapsille -kurssi
- Luontoleikki-kurssi
- Ympäristöetsivä-ohjaajakoulutus
- Kerhokummihankkeessa järjestetään lisäksi kerhokummien koulutusta
- Muut ympäristökasvatuksen koulutukset eri kohderyhmille

Vuoden aikana kehitetään ympäristökasvatuksen koulutuksia. Uudet sisältöalueet ympäristökasvatuksen koulutuksissa ovat luonto hyvinvoinnin lähteenä ja luonnon monimuotoisuuden merkitys ihmisille.

Yhteyksiä luonnon ja luontokokemusten sekä ihmisen hyvinvoinnin välillä on tutkittu useilla eri aloilla viime vuosina. Tutkimuksissa on noussut esiin uutta tietoa luontokokemusten mahdollisuuksista ihmisen sosiaalisen, henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin edistämiseksi.

Koulutuksissa ja muissa tilaisuuksissa saadut kokemukset ja palaute on osoittanut, että tämä näkökulma kiinnostaa erityisesti ammattikasvattajia.

Tutkimuksissa on noussut esiin uutta tietoa luontokokemusten mahdollisuuksista ihmisen sosiaalisen, henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin edistämiseksi.

Luonto-Liitto painottaa toiminnassaan erityisesti vapaa-ajalla tapahtuvaa, epämuodollista ympäristökasvatusta. Koulutusten keskeisiä kohderyhmiä ovat koulujen kerhotoiminnan ja muiden luontokerhojen, leirien ja iltapäivätoiminnan ohjaajat.

Ympäristökasvatukseen liittyvässä tiedotuksessa ja viestinnässä kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että tieto Luonto-Liiton ympäristökasvatuksen koulutuksista tavoittaisi paremmin koulun kerhotoimintaa suunnittelevat ammattikasvattajat ja iltapäivätoiminnan ohjaajat.

Arviointi

- Kurssien ja koulutustilaisuuksien lukumäärä ja osallistujamäärät sekä teemat
- Koulutuksiin osallistujilta kerätty palaute
- Keskustoimiston, piirien ja toimintaryhmien järjestämien OK-opintokeskuksen kurssien ja koulutustilaisuuksien lukumäärä, osallistujamäärät ja teemat

2.8 Ympäristökasvatuksen projektit ja yhteistyö

Maahanmuuttajataustaisille perheille suunnattu toiminta

Vuoden aikana kehitetään rahoituksen varmistuessa maahanmuuttajataustaisille perheille suunnattua toimintaa yhteistyössä muun muassa Lasten ja nuorten puutarhayhdistyksen kanssa. Toiminnan tavoitteena on tukea maahanmuuttajaperheiden kotoutumista tarjoamalla heille lähiluontoretkeä ja puutarhatoimintaa.

Monimuotoinen metsä -ympäristökasvatushanke

Vuoden 2011 aikana on toteutettu Monimuotoinen metsä -ympäristökasvatushanke, jonka tuotosten hyödyntämistä jatketaan vuonna 2013. Hankkeen ja sen aikana tuotettavan materiaalin tavoitteena on lisätä yläkouluikäisten nuorten tietoisuutta metsän monimuotoisuuden merkityksestä, tarjota uusia näkökulmia keskusteluun metsien merkityksestä ja suojelusta, haastaa arvopohdintaan ja tarjota mahdollisuus nuorten äänen kuulumiseen metsäkeskustelussa.

Hankkeen kohderyhmänä ovat erityisesti yläkoulujen oppilaat. Hankkeessa tuotettava materiaali sopii myös laajemmin nuorten ympäristökasvatuksen materiaaliksi.

Muu ympäristökasvatuksen yhteistyö

Ympäristökasvatuksen yhteistyötä tehdään myös muun muassa ympäristö- ja luontokoulujen (Lykeverkosto), WWF Suomen, Suomen ympäristökasvatuksen seuran ja Suomen luonnonsuojeluliiton kanssa. Yhteistyötä Suomen luonnonsuojeluliiton kanssa tehdään Koulumetsä-hankkeessa ja rahoituksen varmistuessa myös Hyvinvointia luonnosta -hankkeessa.

Arviointi:

- Monimuotoinen metsä – näyttelyn tilaukset ja käyttö kouluilla, kirjastoissa ym.
- Näyttelyn arviointi palautteen perusteella

3. Ympäristöpoliittinen toiminta

Tavoitteet

Luonto-Liitto tekee ympäristöpoliittista vaikuttamistyötä keskustoimistolla, toimintaryhmissä, piireissä ja aluejärjestöissä. Luonto-Liitto korostaa ympäristöasioiden kuuluvan kaikille, sekä kaikkien oikeutta ottaa kantaa ympäristökysymyksiin. Luonto-Liitto keskittyy koko väestöön kohdistuvaan asennekasvatukseen ympäristöasioissa.

Nuorilla on Luonto-Liitossa mahdollisuus osallistua ympäristöpoliittiseen vaikuttamiseen ja omaehtoiseen toimintaan, joka antaa valmiuksia muuhunkin yhteiskunnalliseen osallistumiseen. Luonto-Liitto toimii alueellisen demokratian ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksien lisäämiseksi.

Luonto-Liiton tavoitteena sekä luonnonsuojelu- että ympäristöpoliittisessa toiminnassa on perinteisen kansalaisjärjestötoiminnan lisäksi vahvistaa asiantuntemusta ja vaikutusmahdollisuuksia sekä Luonto-Liiton asiantuntijaroolia yhteiskunnassa.

Luonto-Liiton ympäristöpoliittisen toiminnan tavoitteena on saada yhteiskunta tunnustamaan luonnon itseisarvo itsestään selväksi lähtökohdaksi luonnonsuojelu- ja ympäristönsuojelutyössä sekä kaikessa päätöksenteossa. Luonto-Liitto puolustaa yhteiskunnalliseen osallistumiseen liittyviä perusvapauksia ja niiden hyödyntämisen tärkeyttä demokratian toteutumisen kannalta.

Toiminta

Ympäristöpoliittisella toiminnalla Luonto-Liitto vaikuttaa päätöksentekoon jo alkuvaiheessa: Luonto-Liitto antaa lausuntoja, hakeutuu ja osallistuu erilaisiin toimikuntiin sekä järjestää koulutusta. Luonto-Liitto painottaa poliittisessa toiminnassaan uusien keskustelunavausten tekemistä sekä monipuolisten ja yllättävien toimintakeinojen käyttöä.

Luonto-Liitto tiedottaa ja ottaa aktiivisesti kantaa ajankohtaisiin luonnonsuojelu- ja ympäristökysymyksiin. Luonto-Liitto ottaa osaa ja on esillä erilaisissa tilaisuuksissa, seminaareissa ja koulutuksissa.

Luonto-Liitto osallistuu nuorten Ympäristötoimintapäivien – Miljöaktionsdagarna (MAD) järjestämiseen yhdessä Natur och Miljön ja muiden järjestöjen kanssa sekä Ympäristöakatemian järjestämiin teematapahtumiin.

Luonto-Liitto jakaa huomionosoituksia myönteisille ja kielteisille ympäristöteoille esimerkiksi jakamalla Siilin piikki -palkintoja ympäristön kannalta arveluttavista puheista tai teoista.

Arviointi

- Ympäristöpoliittisten aiheiden näkyvyys tiedotusvälineissä
- Tiedotteiden määrä
- Lausuntojen määrä

- Edustusten määrä toimikunnissa ja ohjausryhmissä
- Järjestettyjen tapahtumien ja tempausten määrä

3.1 Metsätoiminta

Tavoitteet

Metsätoiminnalla edistetään metsien ja soiden sekä niiden lajiston suojelua. Pitkän aikavälin tavoitteena on pysäyttää luonnon monimuotoisuuden väheneminen. Samalla tarjotaan osallistumis-, oppimis- ja vaikuttamismahdollisuuksia luonnonsuojelusta kiinnostuneille nuorille sekä pyritään lisäämään luonnonsuojelumyönteisyyttä yhteiskunnassa.

Vuoden 2013 erityistavoitteena on edistää valtion maiden tarkoituksenmukaista käyttöä luonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi. Myös muiden suurten maanomistajien, kuten metsäyhtiöiden, vastuuta pidetään esillä. Tavoitteena on myös vaikuttaa suoluonnon tilan paranemiseen, etenkin metsäisten suotyyppeiden osalta. Kotimaassa lisätään yhteistyötä Luonto-Liiton piirien ja mahdollisuuksien mukaan myös muiden toimintaryhmien kanssa. Kansainvälisellä tasolla pääpaino on puolestaan yhteistyössä pohjoismaisten ja venäläisten sisarjärjestöjen kanssa.

Vuoden 2013 tavoitteena on myös jatkaa ja kehittää metsäteemaista ympäristökasvatusta, saada mukaan uusia toimijoita ja monipuolistaa viestintää sekä metsäryhmän toimintamuotoja.

Toimenpiteet

Metsätoimintaa ohjaa metsäryhmä yhdessä metsäjaoston sekä puolipäiväisen metsävastaavan kanssa. Tärkeimmät yhteistyötahot ovat muut ympäristöjärjestöt Suomessa, muissa Pohjoismaissa sekä Venäjällä.

Valtion vastuuta metsien suojelusta nostetaan esiin. Taustamateriaalina valtionmaita koskevalle kampanjoinnille toimii laaja vuonna 2012 julkaistu Metsähallituksen toimintaa käsittelevä raportti *Renki isäntänä – Metsähallitus valtionmailla*, johon on koottu esimerkkejä suojelun ontumisesta valtion mailla sekä ratkaisuja tilanteen parantamiseksi. Lisäksi kampanjoinnissa hyödynnetään samoin vuonna 2012 julkaistua laajaa luonnonsuojelujärjestöjen yhteistä valtion maiden suojeluesitystä *Kansallisuus turvaan – valtion omistamia suojelunarvoisia metsä- ja suoalueita*, jossa on rajattu kartoille yli 500 kpl suojelun arvoisia alueita valtion mailta. Erityistä huomiota kiinnitetään Metsäntutkimuslaitokselta Metsähallituksen hallintaan siirrettyjen maiden arvokkaiden alueiden suojeluun. Valtion maiden suojelua pyritään edistämään aktiivisella yhteydenpidolla asianosaisiin ja Metsähallitukseen sekä nostamalla suojeluesityksen kohteita esiin eri tavoin. Valtion maiden suojeluesityksen tietoja täydennetään myös edelleen maastokartoituksilla.

Kainuun valtion maiden osalta vuoden aikana varaudutaan myös luonnonvarasuunnitelman tarkistukseen koostamalla vanhoja tietoja sekä tarvittaessa täydentämällä maastotietoja lisäkartoituksilla.

Suoluonnon suojelua edistetään osallistumalla soidensuojelun täydennysohjelmaa laativan työryhmän työhön. Lisäksi tuotetaan tietoa arvokkaista suoalueista ja pyritään varmistamaan jo tiedossa olevien arvosoiden saaminen suojeluun yhteistyössä Suomen luonnonsuojeluliiton kanssa.

Valtioneuvoston hyväksymässä suostrategiassa lueteltujen valtion soita koskevien toimenpiteiden toteutusta seurataan.

Kampanjointia metsäyhtiöiden omistamien luontoarvoiltaan merkittävien metsien puolesta jatketaan jo muutaman vuoden ajan käynnissä olleessa yhtiömaaprojektissa. Suojeluesityksiin rajattujen kohteiden valvontaa tehostetaan ja mahdollisiin hakkuisiin puututaan nostamalla niitä julkisuuteen. Yhtiömaakampanjalle hankitaan kansainvälistä näkyvyyttä NordicForests.org -nettisivuston avulla. Suojeluesityksiä täydennetään edelleen kartoittamalla uusia kohteita ja päivittämällä tietoja vanhojen kohteiden tilasta.

Suomen FSC (Forest Stewardship Council) -standardi astui voimaan vuonna 2011 ja metsäyhtiöistä UPM on ensimmäisenä ottanut standardin käyttöön osassa metsiään. Kampanjoidaan sen puolesta, että tahot, jotka ottavat standardin käyttöön, sisällyttävät metsäryhmän suojeluesityskohteet hakkuilta säästettävään osuuteen. Omia toimijoita koulutetaan standardin sisällöstä, ja FSC:n toteutumista seurataan aktiivisesti. Metsävastaava on Luonto-Liiton edustajana Suomen FSC:n toteutuksesta huolehtivan yhdistyksen hallituksen varajäsen.

Valtion ja metsäyhtiöiden lisäksi arvokkaita metsiä etsitään ja niiden suojelua edistetään myös muiden yhteisöomistajien mailla (esim. yhteismetsät, kunnat, seurakunnat). Kaupunkimetsien osalta aktiivista toimintaa on erityisesti Helsingissä, jossa valmistaudutaan esittämään kohteita kaupungin metsäistä suojelualueverkostoa perustettaessa sekä Oulussa, jossa osallistutaan Sanginjoen ulkometsän suojelun edistämiseen.

Uusien kartoittajien ja toimijoiden saamiseksi sekä kokeneempien taitojen kehittämiseksi järjestetään kartoituskoulutusta. Kartoitustaitoja opetetaan kisälliperiaatteella kokeneiden kartoittajien maastoretkillä.

Ympäristökasvatuksen saralla keskeisintä on valtakunnallisen metsälähettiläskiertueen järjestäminen (ks. 2.6 Kouluyhteistyö ja koulukiertueet). Syksyllä 2013 metsälähettilästoimintaa jatketaan rahoituksen järjestyessä. Yläkouluille suunnattu Monimuotoinen metsä -julistenäyttely kiertää kouluissa (ks. 2.8 Ympäristökasvatuksen yhteistyö ja projektit). Luonto-Liiton metsäryhmällä on edustaja Suomen luonnonsuojeluliiton vetämän Koulumetsä-hankkeen ohjausryhmässä. Metsäryhmä osallistuu hankkeeseen muun muassa metsien monimuotoisuuden liittyvän koulutuksen valmistelussa. Metsiensuojelun historian kokoamista, tallentamista ja esillä pitoa jatketaan rahoituksen sallimassa mitassa.

Viestinnässä jatketaan Metsäblogin kehittämistä uusien lukijoiden ja kirjoittajien saamiseksi muun muassa aloittamalla säännöllisesti ilmestyviä kirjoitussarjoja ja hankkimalla tekstejä kiinnostavilta vierailijakirjoittajilta. Metsäaiheisia mediatiedotteita pyritään julkaisemaan keskimäärin vähintään yksi kuukaudessa. Mikäli Luonto-Liiton verkkosivujen uudistaminen etenee, myös metsäryhmän nettisivusto siirretään uuteen julkaisujärjestelmään ja samalla toteutetaan sisältöuudistuksia. Kansainvälistä viestintää lisätään NordicForests.org -sivuston kautta.

Sisäisessä viestinnässä keskeistä on paikkatietoarkiston kokoamisen ja järjestämisen jatkaminen. Paikkatiedon arkistointia kehitetään yhteistyössä Suomen luonnonsuojeluliiton kanssa.

Uusia toimijoita ja nykyisiä passiivisia toimijoita motivoidaan tarjoamalla heille helposti lähestyttäviä ja selkeästi suunniteltuja projekteja. Yhteistyötä maakuntien toimijoiden kanssa lisätään entisestään, mikä on eduksi sekä metsätoiminnalle että piireille ja niiden näkyvyydelle. Vähintään yksi kokous tai tapahtuma järjestetään piirien vieraana ja piirien toimijoiden

osallistumista muun Suomen metsätapahtumiin tuetaan. Yhteistyötä pyritään lisäämään myös muiden toimintaryhmien kanssa.

Pohjoismaisten järjestöjen kanssa jatketaan tärkeää tiedonvaihtoa ja osallistutaan metsäkartoituksiin Ruotsissa. Lisäksi osallistutaan mahdollisuuksien mukaan Venäjän metsien suojeluun kartoittamalla ja tekemällä yhteistyötä venäläisten järjestöjen kanssa.

Arviointi

- Uudet suojelupäätökset
- Tapahtumien (kokoukset, tempaukset, kurssit, jne.) lukumäärä, niiden osallistujamäärät sekä osallistujilta saatu palaute
- Lausuntojen, tiedotteiden ja muiden julkaisujen sekä tiedotusvälineissä julkaistujen juttujen lukumäärä ja näkyvyys
- Metsäryhmän verkkosivujen sekä Metsäblogin kävijämäärät sekä niistä saatu palaute
- Metsätoimijoiden lukumäärä ja alueellinen jakautuminen
- Luonto-Liiton piirien paikallisten metsäryhmien lukumäärä ja aktiivisuus (tapahtumien, kartoitusten yms. lukumäärät)
- Metsäryhmän ja piirien välisen yhteistyön määrä

3.2 Suurpetotoiminta

Tavoitteet

Luonto-Liiton susiryhmä on suurpetojen, lähinnä suden suojeluun keskittynyt toimintaryhmä, joka ottaa aktiivisesti kantaa Suomen suurpetopolitiikkaan. Susiryhmän toiminnan tavoitteena on edistää suden elinvoimaisen kannan syntymistä kaikkialle Suomeen, mahdollistaa susien vaellus poronhoitoalueen läpi muualle Skandinaviaan, vähentää suteen liittyviä ennakkoluuloja sekä edesauttaa ratkaisujen löytämistä ristiriitoihin. Tavoitteena on saada susien ja muiden eläinten salametsästys loppumaan Suomesta sekä saada luonnonsuojelunäkemys vahvemaksi osaksi valtiohallinnon päätöksentekoa.

Vuoden 2013 tavoitteena on erityisesti alueellisen kattavuuden lisääminen toiminnan ulottamisella Pohjois-Suomeen, yhteistyön lisääminen matkailuyrittäjien, poliisin, oikeuslaitoksen, Euroopan unionin ja muiden viranomaisten edustajien kanssa sekä näkyvyyden lisääminen metsästysalan toimijoiden suuntaan. Lisäksi susiryhmä tiivistää yhteistyötä Skandinavian susiensuojelujärjestöjen kanssa.

Toimenpiteet

Susiryhmä ottaa aktiivisesti osaa petopoliittiseen keskusteluun laatimalla tiedotteita, osallistumalla yleisötapahtumiin ja antamalla lausuntoja valtiohallinnon suurpetopolitiikkaan. Susiryhmän toiminnan painopisteenä on edelleen kampanjointi salametsästystä vastaan. Susiryhmän toimintaa ohjaa Luonto-Liiton liittohallituksen nimeämä suurpetojaosto. Susiryhmä kokoontuu eri paikkakunnilla ja julkaisee Suden Aika -lehteä.

Susiryhmässä toimii jaoston lisäksi kolme työryhmää: Lappi-ryhmä, Salakaadot seis -kampanjaryhmä sekä kouluvierailuryhmä. Jokaisella ryhmällä on vastuuhenkilö, joka kutsuu

työryhmän koolle. Salakaadot seis -ryhmässä tehdään jatkossakin yhteistyötä kampanjan suojelijan Roman Schatzin kanssa.

Susiryhmä tiedottaa tapahtumista ja ajankohtaisista aiheista sosiaalisessa mediassa, sähköpostilistoilla sekä kahdella internetsivulla: susiryhmän omalla internetsivulla sekä Salakaadot seis -kampanjasivulla. Susiryhmän omalla sivulla jatketaan blogimaisia kirjoituksia ja niitä hankitaan aktiivisesti ulkopuolisilta kirjoittajilta.

Susiryhmä järjestää tapahtumia ja tempauksia ja kannustaa vapaaehtoisiaan omaehtoiseen toimintaan sudensuojelun edistämiseksi.

Yhteistyötä muiden kansalaisjärjestöjen kanssa jatketaan ja edistetään edelleen. Lisäksi järjestetään sidosryhmätapaamisia ja kehitetään vaikutustyötä valtionhallintoon ja EU-tasolle. Yhteistyötä Luonto-Liiton toimintaryhmien ja piirien kanssa lisätään. Yhteistyökumppaneita etsitään yrityssektorilta. Yhteistyötä Aamumaa Oy:n kanssa jatketaan ja edistetään. Susiryhmä tekee yhteistyötä Ämyrock-festivaalin kanssa heinäkuussa 2013.

Rahoituksen järjestyessä kouluvierailuja laajennetaan Pohjois-Suomen lisäksi sekä ala- että yläkouluissa.

Palkataan susiryhmälle työntekijä, jos löytyy ulkopuolista rahoitusta.

Arviointi

- Laadullista arviointia susijaoston ja sen määräämien työryhmien tapaamisissa
- Susiryhmän tiedotusaktiivisuus ja toiminnan näkyminen tiedotusvälineissä
- Piirien osallistumisaktiivisuus susitoiminnassa
- Susiblogin aktiivisten kirjoittajien määrä – sisältö päivittyy viikoittain uudella kirjoituksella
- Internetsivujen kävijämäärien seuraaminen
- Uusien yhteistyökumppanien määrä

3.3 Itämeritoiminta

Tavoitteet

Itämeren suojelutoiminnan tavoitteena on Itämeren lajiston ja ekosysteemien monimuotoisuuden suojeleminen, meriluonnolle ja meren virkistysarvoille ihmistoiminnasta aiheutuvien riskien pienentäminen sekä Itämeren alueen asukkaiden tietoisuuden lisääminen. Luonto-Liiton Itämeri-ryhmä toimii osana Itämeren kokonaisvaltaista suojelutyötä. Toiminta keskittyy ruohonjuuritason valistukseen ja voimaannuttamiseen.

Itämeri-ryhmän tavoitteena vuonna 2013 on Luonto-Liiton Itämeri-toiminnan näkyvyyden parantaminen, muiden Itämeri-toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön tiivistäminen sekä entistä selkeämpi profiloituminen nuorten ja nuorten aikuisten vaikutusmahdollisuuksia ja kiinteää luontosuhdetta edistävänä toimijana. Tavoitteena on ryhmän toiminnan monipuolistaminen siten, että yhä useampi aktiivi löytää ryhmästä itselleen mielekästä tekemistä. Tavoitteena on järjestää toiminnallinen aktivisti-ilta tai retki vähintään joka toinen kuukausi ja saada mukaan toimintaan ainakin viisi uutta aktiivia. Lisäksi tavoitteena on kaksinkertaistaa Facebook-sivun tykkääjien määrä.

Vuonna 2013 Itämeri-ryhmä jatkaa kouluvierailutoimintaa sekä kansainvälistä yhteistyötä etenkin pietarilaisen Friends of the Balticin kanssa. Vuoden aikana on tavoitteena järjestää 250 kouluvierailua pääkaupunkiseudulla, Turun, Tampereen ja Oulun alueella. Tavoitteena on myös kehittää kouluvierailujen palautejärjestelmää ja lähettiläiden välistä tiedonkulkua tuntien sujuvuudesta.

Toimenpiteet

Itämeri-ryhmäläisten aktiivisen osallistumisen rohkaisemiseksi järjestetään aktivisti-iltoja ja retkiä, joissa suunnitellaan ja toteutetaan toimintaa virallisen kokoustamisen ulkopuolella.

Koulukiertueella, ja etenkin uudistetulla Itämeri-tunnin materiaalilla, edistetään nuorten positiivista suhtautumista omiin vaikutusmahdollisuuksiin Itämeren tilan parantamiseksi. Lähettiläitä koulutetaan lukukausien alussa koulukiertueen ylläpitämiseksi. Lähettiläitä kannustetaan osallistumaan myös muuhun Luonto-Liiton Itämeri-toimintaan, kuten aktivisti-iltoihin, kokouksiin ja muihin projekteihin. Tapahtumista tiedotetaan sähköpostilistoilla ja Facebookissa. Lähettiläille järjestetään tapaaminen, jossa tunteja hiotaan entistä paremmiksi kokemuksen pohjalta. Tärkeimpiä palautteita jaetaan muiden lähettiläiden kanssa. Luonto-Liiton nettisivuille lisätään osio, johon tulee tehtäviä ja leikkejä, joita voi käyttää tunneilla oppilaiden aktivoimiseksi.

Itämeri-ryhmä osallistuu maatalouden ympäristötuen uudistukseen yhdessä Luonnonsuojeluliiton kanssa. Ravinnewiki-projektia kehitetään eteenpäin ajankohtaisemmaksi, kattavammaksi ja näkyvämmäksi työkaluksi ja tiedonlähteeksi. Ravinnewikiin kerätään vapaaehtoisten avulla ajankohtaista tutkimustietoa, josta kerrotaan suuremmalla yleisölle eri viestintäkanavien kautta.

Tekeillä olevaa Itämeri ja ruoka -aiheista materiaalia kehitetään edelleen ja tuotetaan mahdollisuuksien mukaan. Teema nostetaan uudelleen esille alkukesällä.

Itämeri-ryhmä jatkaa kesällä 2012 aloitettua entistä tiiviimpää yhteistyötä Itämeren oppimispolku -verkoston kanssa, mukaan lukien jäsenyys verkoston ohjausryhmässä. Osallistumme mahdollisuuksien mukaan Helsingin Tall Ships Races -tapahtumaan kesällä yhdessä Itämeri-viestijät -verkoston toimijoiden kanssa. Itämeri-ryhmän Facebook-sivua kehitetään edelleen. Itämeri-ryhmän logo otetaan käyttöön. Osallistumista ja mahdollista yhteistyötä Suomenlahtivuoteen 2014 liittyen valmistellaan yhdessä Friends of the Balticin ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa.

Arviointi

- Toteutuneiden aktivisti-iltojen, retkien ja muiden tapahtumien määrä
- Uusien aktiivisten jäsenten määrä
- Kouluvierailujen, koulutettujen lähettiläiden sekä tavoitettujen oppilaiden määrät
- Julkaistut tiedotteet, lehtijutut ja mielipidekirjoitukset
- Uusien Facebook-tykkäysten määrä ja sivun aktiivisuus

3.4 Kulutus kriittinen toiminta

Tavoitteet

Kulutuskriittisen toiminnan tavoitteena on herättää yksityiset kansalaiset miettimään kuluttavan elämäntavan mielekkyyttä ja käynnistää julkista keskustelua aiheesta. Luonto-Liitto kyseenalaistaa kulutuksen kasvattamisen kansallisena tavoitteena. Luonto-Liitto korostaa jätteiden synnyn ennaltaehkäisyn merkitystä sekä ihmisten valintojen vaikuttavuutta.

Luonto-Liitto ylläpitää Kulutus.fi-sivustoa, jossa julkaistaan kuluttamista käsitteleviä kirjoituksia sekä tarjotaan kävijöille testejä ja muita omakohtaisen pohdinnan välineitä. Kulutus.fi on kaikkien Luonto-Liiton toimialojen käytössä soveltuvilta osin. Kulutus.fi-sivun toiminnasta vastaa päätoimittaja ja vapaaehtoinen toimituskunta.

Luonto-Liitto rohkaisee nuoria kulutuskriittiseen paikallistoimintaan ja paikallisten kulutuskriittisten toimintaryhmien perustamiseen. Tällainen ryhmä toimii jo pääkaupunkiseudulla.

Toimenpiteet

Kulutus.fi-sivustoa pyritään tuomaan näkyvämmäksi tarkastelemalla sen konseptia, linkittämällä sitä yhä enemmän kulutuskriittisiin tapahtumiin sekä lisäämällä sivuston vuorovaikutusta muiden Luonto-Liiton julkaisemien nettisivujen kanssa. Uusia kirjoittajia rekrytoidaan toimituskuntaan.

Luonto-Liitto huolehtii jokavuotisen Älä osta mitään -päivän koordinoinnista ja kannustaa muita järjestöjä ja erilaisia tahoja osallistumaan päivän viettoon tempauksin ja tapahtumin. Mahdollisuuksien mukaan Älä osta mitään -päivän tiimoilta järjestetään vuonna 2013 isompi kampanja sekä vastamainoskilpailu, mahdollisesti yhteistyössä muiden ympäristöjärjestöjen kanssa. Lisäksi Luonto-Liitto osallistuu aktiivisesti Suomen degrowth-verkoston toimintaan, jossa pohditaan talouskasvun vaihtoehtoja.

Yhteistyötä tehdään Kierrätysliikkeen kanssa sekä Eetti ry:n kanssa liittyen Puhtaat vaatteet -kampanjaan. Lisäksi etsitään aktiivisesti muita kumppaneita lyhytaikaisempiin yhteistyöprojekteihin.

Arviointi

- Kulutus.fi-sivuston näyttökerrat (noin 2 500 näyttökertaa kuussa)
- Sivuston tekemiseen osallistuvien aktiivisten kirjoittajien määrä (vähintään 10 aktiivista kirjoittajaa)
- Sisältö päivittyy viikoittain uudella kirjoituksella

3.5 Ilmasto-, energia- ja liikennetoiminta

Tavoitteet

Luonto-Liiton ilmasto-, energia- ja liikennetoiminnan tavoitteena on ilmastotiedon tason nostaminen ja sekä omien että yhteiskunnallisten valintojen ilmastovaikutusten esiin tuominen. Pitkän tähtäimen tavoitteena on hiilineutraali Suomi.

Tavoitteena on varmistaa, että hallitusohjelmaan kirjattu tavoite ilmastolaista saadaan Suomessa voimaan ja sen sisältö vastaa ilmastomuutoksen hillitsemiseksi tarvittavia toimenpiteitä.

Tavoitteena on kannustaa yhteiskuntaa siirtymään uusiutuvaan energian käyttöön ja luopumaan ydinvoimasta. Tavoitteena on myös uraanin tuotannon ja etsinnän kieltäminen Suomessa. Liikennetoiminnan tavoitteena on edistää kevyttä ja julkista liikennettä sekä vähentää autoilua esimerkiksi autottomien alueiden ja ruuhkamaksujen avulla.

Toimenpiteet

Luonto-Liitto toimii ilmasto-, energia- ja liikennekysymyksissä yhteistyössä muiden järjestöjen kanssa. Luonto-Liitto toimii ilmastolain voimaan saattamiseksi yhdessä muiden ympäristöjärjestöjen kanssa sekä ottaa osaa kansalaisjärjestöjen ilmastosivujen (ilmasto.org) ylläpitoon ja kehittämiseen.

Luonto-Liitto on yhdessä Nuorten Akatemian, Maan ystävien ja Dodon kanssa mukana ilmastolähteläitä kouluihin tarjoavassa Ilmari-koulukiertuehankkeessa sekä osallistuu hankkeen ohjausryhmän toimintaan ja viestintään.

Luonto-Liitto vaatii ydinvoimasta luopumista ja pitää esillä energiansäästön ja uusiutuvan energian mahdollisuuksia. Kaivostoiminnan ja uraaninlouhinnan haitoista tiedotetaan ja annetaan lausuntoja. Kestäviä liikennetarkoituksia edistetään vaikuttamalla esimerkiksi pääkaupunkiseudun ruuhkamaksujen käyttöönottamiseksi.

Uutena toimintana käynnistetään ilmastoninja-toiminta, jonka tarkoituksena on innostaa nuoria ottamaan kantaa ilmasto- ja energiakysymyksiin paikallistasolla. Toimintaa suunnitellaan jaostossa eri paikkakuntien toimijoiden yhteistyönä, ja siinä hyödynnetään uusia viestintäkeinoja sekä valtakunnallisesti että paikallisesti. EI-jaosto järjestää kevään ja syksyn aikana noin kerran kuussa avoimia opintopiirejä ajankohtaisista energia- ja ilmastoasioista.

Arviointi

- Ilmasto-, energia- ja liikennetoiminnan näkyminen Luonto-Liiton omassa viestinnässä (esim. Nuorten Luonto, kulutus.fi)
- Piirien osallistumisaktiivisuus Ilmastoninjatoimintaan.
- Toteutuneiden opintopiirien määrä

3.6 Kehitysyhteistyö ja reilu kauppa

Tavoitteet

Luonto-Liitto tiedottaa ympäristövaikutuksista kehitysmaissa. Lisäksi omassa toiminnassa pienennetään kuilua ympäristö- ja kehitysmaaliikkeen välillä.

Toimenpiteet

Luonto-Liitto jatkaa yhteistyötä Finnwatchin, Eettisen kaupan puolesta ry:n (Eetti), Kehitysyhteistyön palvelukeskuksen (Kepa) ja Kehitysyhteistyöjärjestöjen EU-yhdistys ry:n (Kehys) kanssa.

Luonto-Liitto on lisäksi jäsenenä Reilun kaupan edistämisyhdistyksessä ja kehitysmaiden ympäristörahoitus Siemenpuu-säätiössä sekä omistajana A-Star Oy:ssä.

Arviointi

- Laadullinen arviointi sekä mahdolliset uudet kampanjat ja toimintamuodot

4. Luonnonharrastus

Tavoitteet

Luonnonharrastustoiminnan vuoden 2013 erityisenä tavoitteena on Kevätseuranta-hankkeen kehittäminen, luonnontuntemuksen edistäminen ja Pihka- ja Karpalo-luonnonharrastusmerkkien sisältöjen aktiivisempi käyttäminen kerhoissa, leireillä ja retkillä.

Toiminta

Luonto-Liiton eri toimintaryhmät, piirit ja aluejärjestöt järjestävät pääosan Luonto-Liiton luonnonharrastustoiminnasta esimerkiksi leireillä ja retkillä. Keskustoimisto auttaa piirejä ja toimintaryhmiä tuottamalla materiaaleja, kouluttamalla ohjaajia sekä tiedottamalla tapahtumista.

Valtakunnallisella tasolla luonnonharrastustoimintaa ohjaa Luonto-Liiton luonnonharrastus- ja ympäristökasvatusjaosto. Jaoston vastuulla on erityisesti Kevätseurannan (4.1) ja Pihka-merkin (4.3) kehittäminen. Muuhun toimintaan kuuluvat lapsille suunnatut Kevätuuli-kevätselanta ja Karpalo-luonnonharrastusmerkki. Luonto-Liitto järjestää myös luonnonharrastusta tukevaa koulutusta.

Luonnonharrastus- ja ympäristökasvatusjaoston jäsen edustaa Luonto-Liittoa kansalaisjärjestöjen ulkoilun edistämisen yhteistyöverkostossa, Ulkoilufoorumissa.

4.1 Kevätseuranta

Tavoitteet

Kevätseuranta on jatkunut yhtäjaksoisena vuodesta 1961 lähtien, ja tavoitteena on jatkaa sitä edelleen perinteisenä ja näkyvänä osana Luonto-Liiton valtakunnallista luonnonharrastustoimintaa. Kevätseurannassa tavoitteena on tarkkailla kevään edistymistä noin 40 eläin- ja kasvilajin avulla, joiden ilmestymistä ja runsastumista seurataan ensihavaintoina sekä seitsemänä seurantaviikonloppuna.

Vuoden 2013 Kevätseurannan teema on maa, vesi ja ilma. Tavoitteena on valita muutama teemaan liittyvä eliölaji tai ilmiö, joista levitetään tietoa ja kerätään havaintoja.

Toimenpiteet

Kevätseurannan toteuttamisessa jatketaan yhteistyötä Luonnontieteellisen keskusmuseon, Yleisradion (YLE) Aamu-tv:n, Natur och Miljön (NoM) sekä Suomen luonnonsuojeluliiton (SLL) ja sen Ikkuna Suomen Luontoon -sivuston (ISL) kanssa. Kampanjaa varten palkataan Kevätseuranta-koordinaattori huolehtimaan kampanjan tiedottamisesta ja materiaaleista.

Kevätseurannan nettisivusto päivitetään ja pidetään huolta sen ylläpidosta. Luonto-Liitto julkaisee paperisen Kevätseuranta-lomakkeen, joka jaetaan jäsenille Nuorten Luonto -lehden välissä. Sen voi myös tilata Luonto-Liiton keskustoimistolta tai tulostaa Kevätseurannan nettisivuilta. NoM julkaisee Kevätseuranta-lomakkeen ruotsinkielisenä jäsenlehdessään.

Luonnontieteellinen keskusmuseo ylläpitää Kevätseurannan nettilomaketta Hatikka-järjestelmässään ja saa myös muuta kautta tulleet havainnot käyttöönsä. Nettilomake uudistetaan kevääksi 2013. YLE:n Aamu-tv:n lähetyksissä kerrotaan kevätseurantaviikonloppujen jälkeisillä viikoilla kevään etenemisestä havaintojen perusteella. YLE palkkaa tätä varten Kevätseuranta-toimittajan ja ylläpitää myös tekstiviestipalvelua havaintoja varten. ISL ylläpitää galleriaa Kevätseuranta-aiheisia valokuvia varten.

Luonto-Liiton keskustoimisto ja Kevätseuranta-koordinaattori tarjoavat Kevätseuranta-aiheisia tiedotteita ja artikkeleita lehdille julkaistavaksi sekä auttavat piirejä ja aluejärjestöjä Kevätseuranta-retkien ja -iltojen järjestämisessä. Mahdollisuuksien mukaan keskustoimisto järjestää erityisesti toimittajille suunnatun Kevätseuranta-retken. Kevätseurantaa tarjotaan koulujen opetusmateriaaliksi esimerkiksi Educa-messujen kautta.

Arviointi

- Osallistujien ja palautettujen havaintojen lukumäärä
- Tiedotteiden läpimeno ja muu medianäkyvyys
- Kävijämäärät Kevätseurannan verkkosivuilla

4.2 Kevätuuuli

Tavoitteet

Kevätuuuli-kampanjan tavoitteena on innostaa lapsia perheineen sekä esi- ja alakoululuokkia seuraamaan kevään tuloa ja retkeilemään luonnossa.

Toimenpiteet

Kevätuuuli on lapsille tarkoitettu kevätseuranta. Kevätuuulussa tarkkaillaan kevään etenemistä 12 tutun lajin kautta. Vuosittain valitaan myös teemalaji. Kevätuuuli soveltuu perheiden lisäksi hyvin luontokerhojen sekä esi- ja alakoululuokkien kevätretkien materiaaliksi.

Luonto-Liitto julkaisee Kevätuuuli-lomakkeen, joka postitetaan Siepon välissä. Lisäksi lomakkeen voi tulostaa verkosta tai tilata Luonto-Liiton keskustoimistolta. Opettajille Kevätuuulta esitellään erityisesti Educa-messuilla. Lisäksi kouluille tarjotaan Kevätuuuli-julistetta, johon luokka voi kerätä yhteiset havaintonsa useamman vuoden ajan.

Kevätuuulen koulukiertueprojektiä jatketaan yhdessä Luonto-Liiton Uudenmaan piirin kanssa rahoituksen varmistuessa. Kevätuuuli-tunnilla lapset tutustuvat Kevätuuulen lajeihin ja tekevät havaintoja luontoretkeillä.

Arviointi

- Painetun Kevätuuuli-lomakkeen menekki

- Kevätuuli-lomakkeiden palautukset
- Painetun Kevätuuli-julisteen menekki

4.3 Harrastusmerkit

4.3.1 Lasten luonnonharrastusmerkki Karpalo

Tavoitteet

Karpalo-luonnonharrastusmerkin tavoitteena on innostaa ja tukea lasten luonnonharrastusta ja tarjota myönteisiä elämyksiä luonnossa.

Toimenpiteet

Karpalo-merkki on suunnattu pääasiassa 6–10-vuotiaiden lasten ohjatuille ryhmille ja sopii suoritettavaksi esimerkiksi luontokerhossa tai esikouluryhmässä. Karpalo sisältää ohjaajan oppaan, luontopolun, Karpalo-kangasmerkin ja kunniakirjan. Oppaan avulla merkin suorittajat saavat perustiedot ja taidot luonnon havainnoinnista, luonnossa liikkumisesta ja eri lajiryhmistä.

Arviointi

- Karpalo-merkkiä suorittavien ryhmien ja osallistuvien lasten lukumäärä.
- Karpalo-merkin suorittaneiden lasten määrä.

4.3.2 Nuorten luonnonharrastusmerkki Pihka

Tavoitteet

Pihka-luonnonharrastusmerkin tavoitteena on innostaa ja tukea nuorten luonnonharrastusta. Harrastusmerkin tehtävien tavoitteena on kannustaa nuoria pitkäjänteiseen luonnonharrastukseen sekä opettaa perustietoja Suomen eliöistä, elinympäristöistä, luonnonilmiöistä ja luontoystävällisestä retkeilystä. Vuoden 2013 erityisenä tavoitteena on Pihka-merkin tunnettavuuden lisääminen.

Toimenpiteet

Pihka-merkki on suunnattu yli 13-vuotiaille nuorille. Merkkisuorituksen muodostavat tehtävät ja ohjeet ovat löydettävissä Pihkan verkkosivustolta, joten merkki on mahdollista suorittaa itsenäisesti tai pienessä ryhmässä.

Vuonna 2013 keskitytään erityisesti Pihka-merkin markkinointiin sekä kehittämään keinoja, joilla piirit voivat hyödyntää Pihkaa toiminnassaan. Pihkan markkinointia laajennetaan mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi nuorten lehtiin ja verkkosivuille. Pihkaa pidetään esillä myös omissa kanavissa, kuten Nuorten Luonto -lehdessä. Pihkan verkkosivuja päivitetään mm. uusilla tehtävillä, ja Pihkan blogissa esitellään ajankohtaisia tehtäviä.

Luonto-Liitto sekä sen piirit, aluejärjestöt ja toimintaryhmät tarjoavat apua tehtävien suorittamiseen esimerkiksi järjestämällä retkiä ja koulutusta rahoituksen salliessa sekä lainaamalla harrastusvälineitä.

Arviointi

- Pihka-merkin suorittajien määrä
- Pihka-merkin medianäkyvyys
- Nettisivujen kävijämäärä ja niiden kautta saatu sekä muu palaute

4.4 Luonnonharrastuskoulutus ja muu toiminta

Tavoitteet

Luonto-Liiton piirit, aluejärjestöt ja toimintaryhmät järjestävät luonnonharrastusta ja kansalaisaktiivisuutta tukevaa koulutusta: kursseja, teemailtoja ja retkiä.

Nuorille tarjotaan esimerkiksi retkeilykursseja ja retkiä, jotka antavat perustiedot ja -taidot vastuulliseen luonnossa liikkumiseen ja luonnon havainnointiin. Tavoitteena on edistää Luonto-Liiton luonnonharrastustoiminnan yleisiä tavoitteita ja saada uusia nuoria mukaan toimintaan. Luonto-Liiton koulutustoiminnalla kannustetaan myös aktiiviseen kansalaisuuteen.

Toimenpiteet

Lasten luonnonharrastusmerkki Karpalon sisällöstä ja sen käytöstä järjestetään luontokerhojen ja muiden lapsiryhmien ohjaajille vuoden aikana koulutuksia eri puolilla maata. Myös nuorten Pihka-merkin ympärillä jatketaan koulutustoimintaa piirien käyttöön. Piireissä koulutusta järjestetään myös monista muista teemoista, kuten leiriohjaaja- ja johtajakoulutuksia, luontokerhonohjaajien koulutuksia sekä erilaisia teemakoulutuksia kasviskokkauksesta kädentaitoihin.

Arviointi

- Koulutusten ja niihin osallistuneiden määrä

5. Järjestötoiminta

Tavoitteet

Luonto-Liitossa on laaja vapaaehtoisten nuorten joukko. Tavoitteena on kannustaa ja sitouttaa nuoria järjestön luonnonsuojelu- ja ympäristönsuojelutoimintaan. Lisäksi tavoitteena on jakaa opittuja tietoja ja taitoja järjestön sisällä muille nuorille piiri- ja aluejärjestöissä sekä toimintaryhmissä.

Toiminta

Luonto-Liitto tukee jäsentensä aktiivisuutta ohjaamalla jäseniä mukaan piirien, aluejärjestöjen ja toimintaryhmien toimintaan. Luonto-Liitto järjestää aktiivien tapaamisia, ja työntekijät ja

luottamushenkilöt vierailevat tarvittaessa piireissä. Jäsenille tiedotetaan ajankohtaisista asioista internetsivuilla, jäsenlehtien, sähköpostilistojen ja sosiaalisen median kautta sekä kuukausittain ilmestyvässä sähköisessä aktivistipostissa. Ihmisiä houkutellaan aktiivisesti mukaan Luonto-Liiton toimintaan.

5.1 Piirit

Tavoitteet

Luonto-Liitto on koko maan kattava lasten ja nuorten ympäristöalan kansalaisjärjestö. Luonto-Liitossa on kahdeksan piiriä ja lisäksi pääkaupunkiseudulla kaksi aluejärjestöä. Luonto-Liitto keskittyy nuorten omaehtoiseen ympäristötoimintaan kaikkien piiriensä alueilla. Piiri- ja aluekohtaisesti järjestö toimii erilaisten luonnon- ja ympäristönsuojelukysymysten kanssa sekä järjestää ympäristökasvatustoimintaa.

Toimenpiteet

Luonto-Liitto tukee piirien toimintaa tarjoamalla apua ensisijaisesti Luonto-Liiton työntekijöiden kautta. Luonto-Liiton työntekijöiden työnkuvaan kuuluu piirien ja vapaaehtoistoiminnan tukeminen oman toiminnanalan puitteissa. Piirien tarpeen ja rahoitusmahdollisuuksien mukaan selvitetään mahdollisuuksia palkata piirikohtaisia osa-aikaisia työntekijöitä.

Keskustoimiston työntekijöiden tehtäviin kuuluu piirien tukeminen toiminnassa sekä järjestöbyrokratian hoitamisessa, etenkin niiden piirien kohdalla, joille ei ole mahdollista palkata omaa työntekijää. Lisäksi keskustoimisto auttaa tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan piirien toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Piiritoiminnan tukemisessa tärkeintä on toiminnassa olevien piirien auttaminen. Piiritasolla pyritään siihen, että jo toiminnassa mukana olevat piiriläiset pysyvät jatkossakin mukana Luonto-Liitossa ja että toiminta on heille ja järjestön tavoitteille mielekästä. Uusille vapaaehtoisille tarjotaan helposti lähestyttäviä mahdollisuuksia tulla mukaan toimintaan piirien toiminta-alueella. Luonto-Liitossa pyritään järjestämään toimintamahdollisuuksia myös niillä alueilla, joilla aktiivista piiritoimintaa ei ole, esimerkiksi nettiaktiivismin kautta ja tarjoamalla vapaaehtoisille mahdollisuuksia matkustaa tapahtumiin muille paikkakunnille.

Piiritoiminnan ja koko Luonto-Liiton vapaaehtoistoiminnan tukemiseksi järjestetään järjestön yhteisiä tapahtumia. Kaksi kertaa vuodessa järjestetään piiritapaaminen, johon voi osallistua piirien lisäksi myös toimintaryhmien ja jaostojen edustajia sekä Luonto-Liiton työntekijöitä. Piiritapaamisissa käsitellään ajankohtaisia alueelliseen toimintaan liittyviä asioita, sekä keskustellaan piiritoiminnalle tärkeistä teemoista. Piiritapaamisten lisäksi järjestetään talous- ja hallintokoulutus, jonka tarkoituksena on tukea piiritoimijoita järjestöbyrokratiaan liittyvissä asioissa. Muuta järjestötoimintaan liittyvää koulutusta järjestetään tarpeen mukaan ja piireille tarjotaan myös olemassa olevia muita koulutuksia mm. Opintotoiminnan Keskusliiton kautta.

Piiriteemaisten tapaamisten lisäksi järjestetään Luonto-Liiton aktivistipäivät, joka on kaikille Luonto-Liiton toimijoille tarkoitettu tapahtuma. Aktivistipäivät pidetään mahdollisuuksien mukaan eri vuosina eri paikkakunnilla. Aktivistipäivillä käsitellään järjestötoimintaan, aktivismiin, luonnon- ja ympäristönsuojeluun sekä ympäristökasvatukseen liittyviä teemoja työpajojen, alustusten ja keskustelujen avulla. Piirien aktiiveja kannustetaan myös osallistumaan nuorten

Ympäristötoimintapäiville, jonka toisena pääjärjestäjänä Luonto-Liiton lisäksi on ruotsinkielinen Natur och Miljö.

Piireihin järjestetään vierailuita niin, että jokaisessa piirissä vierailee vähintään yksi keskustoimiston työntekijä vuoden aikana. Mahdollisuuksien mukaan myös Luonto-Liiton hallituksen jäsenet vierailevat piireissä. Luonto-Liiton valtakunnallisia koulutuksia järjestetään yhteistyössä piirien kanssa.

Piiritoimintaa tuetaan taloudellisesti mahdollisuuksien ja tarpeen mukaan piirimatkatuin, rahoittamalla piirien työntekijöitä tai erillisiä projekteja. Piirien järjestämille koulutuksellisille tilaisuuksille haetaan taloudellista tukea Opintotoiminnan Keskusliiton kautta. Luonto-Liitto jakaa edelleen OKM:n valtionavustusta piireille talousarvion ja ministeriön ohjeiden mukaisesti.

Arviointi

- Aktiivisten piirien lukumäärä
- Aktiivisten toimintaryhmien lukumäärä
- Piiritoimijoiden lukumäärä piirikohtaisesti
- Piiritoiminnan tukemiseksi järjestettyjen tapahtumien osallistujamäärä ja osallistujilta saatu palaute
- Piiritoiminnan arviointi piiritapaamisten yhteydessä
- Piirivierailuiden lukumäärä ja niissä saatu piiritoiminnan tukemista koskeva palaute

5.2 Järjestökoulutus

Tavoitteet

Luonto-Liitto järjestää monipuolista koulutustoimintaa jäsenille ja muille luonto- ja ympäristökysymyksistä kiinnostuneille. Järjestötoiminnan koulutukset tukevat järjestöhallinnon taitoja ja vahvistavat yhteisöllisyyttä.

Toimenpiteet

Luonto-Liitto järjestää koulutukselliset aktivistipäivät ja kesäpäivät järjestön kaikille toimijoille. Aktivistipäivillä ja kesäpäivillä piiritoimijat tapaavat toisiaan ja jakavat tietoa, taitoa ja innostusta muille toimijoille. Piiritoimijoiden järjestötoiminnan osaamista vahvistetaan talous- ja hallintokoulutuksilla. Lisäksi piireille järjestetään piiripuheenjohtajatapaaminen. Luonto-Liiton aktiiveille ja työntekijöille tarjotaan myös mahdollisuuksia osallistua Opintotoiminnan Keskusliiton koulutustilaisuuksiin.

Järjestökoulutusta lisätään edelleen mahdollisen piirivastaavan ja järjestöpäällikön voimin.

Arviointi

- Koulutuksissa kerätty palaute
- Koulutuksiin osallistuneiden määrä

5.3 Jäsenhankinta ja -huolto

Tavoitteet

Tavoitteena on saada toiminnassa jo mukana olevat henkilöt maksamaan jäsenmaksunsa ja sitoutumaan toimintaan sekä uudet Luonto-Liiton toimintaan osallistuvat henkilöt liittymään jäseniksi. Uusien jäsenten hankinta on määrätietoista. Luonto-Liiton jäsenyyttä markkinoidaan kannanottona ympäristön puolesta. Vuoden aikana kehitetään jäsenpalveluita. Luonto-Liitolle hankitaan aktiivisesti uusia yhteistyökumppaneita jäsenetujen parantamiseksi.

Toimenpiteet

Järjestetään aktiivista ja eri ikäryhmät helposti tavoitettavaa toimintaa, joka on jäseniä houkuttelevaa. Lisäksi panostetaan jäsenlehtiin.

Jäsenet ovat vakuutettuja Luonto-Liiton tapahtumissa, ja he saavat alennusta Luonto-Liiton ja Suomen luonnonsuojeluliiton tapahtumien osallistumismaksuista sekä yhteistyöyritysten tuotteista. Vuoden aikana kartoitetaan uusia jäsenetuja ja markkinoidaan nykyisiä.

Luonto-Liitossa on käytössä kolmen tasoisia ansiomerkkejä: pronssisia, hopeisia ja kultaisia. Hallitus päättää ansiomerkkien myöntämisestä kriteerien perusteella sille tehtyjen ehdotusten pohjalta. Myönnettyt merkit jaetaan aktivistipäivillä. Ansiomerkeillä kiitetään aktiivisia toimijoita heidän arvokkaasta työstään.

Kartoitetaan jäsenistön aktiivisuutta, toiveita ja kehitysideoita erilaisten tapahtumien, kuten aktivistipäivien yhteydessä.

Arviointi

- Jäsenmäärätutkimus vuoden lopussa
- Myönnettyjen ansiomerkkien määrä
- Uusien, tapahtumissa rekrytoitujen jäsenien, lehtien tilaajien yms. määrät
- Uudet yhteistyökumppanit

5.4 Viestintä

Tavoitteet

Järjestöviestinnän tehtävänä on tukea ja edistää Luonto-Liiton toimintaa ja tavoitteita. Viestintä kiinnittää erityistä huomiota Luonto-Liiton näkyvyyteen ja sen brändin vahvuuteen niin, että myös muut kuin luontoliittolaiset tietävät, mikä Luonto-Liitto on.

Luonto-Liitto tiedottaa toiminnastaan ulkoisille sidosryhmille suunnitelmallisesti ja aktiivisesti. Yhtenäinen linja näkyy myös ulkoasussa, jonka suhteen noudatetaan yhteisiä ulkoasuohjeita. Toiminnasta tiedottamista kohdistetaan järjestön tärkeimmille sidosryhmille, joita ovat jäsenet, lapset ja nuoret vanhempineen sekä ammattikasvattajat. Tänä vuonna huolehditaan erityisesti yläkouluikäisten nuorten tavoittamisesta ja osallistamisesta.

Luonto-Liiton verkkoviestintää helpotetaan, yhtenäistetään ja yksinkertaistetaan käyttäjäystävällisempään suuntaan. Luonto-Liiton markkinointiviestintää kehitetään uusien verkkosivujen avulla.

Luonto-Liiton hallituksen, liittovaltuuston, keskustoimiston, piirien ja toimintaryhmien välistä sisäistä viestintää tuetaan. Keskustoimistosta tarjotaan apua viestintään myös piireihin mahdollisuuksien mukaan. Tavoitteena on helpottaa yhteistyötä eri tahojen kesken. Kehitetään viestinnällistä yhteistyötä mahdollisesti myös Suomen luonnonsuojeluliiton kanssa.

Toimenpiteet

Luonto-Liitto tiedottaa harkitusti ja kohdentaen. Perinteisen tiedottamisen ohella Luonto-Liitto tarjoaa tiedotusvälineille juttuideoita suorien kontaktien kautta. Luonto-Liitto herättelee keskustelua ja liikehdintää verkossa. Lisäksi luontoliittolaiset kirjoittavat muun muassa blogi- ja mielipidekirjoituksia järjestön omissa ja ulkopuolisissa viestintäkanavissa. Kampanjoille etsitään sopivia mediakumppaneita.

Luonto-Liitto on mukana erilaisissa tapahtumissa, esimerkiksi Educa-messuilla, Maailma kylässä -tapahtumassa, Älä osta mitään -päivässä ja Autottoman päivän tapahtumissa. Kirjamessejen Kultti-lehtien osastolla Luonto-Liittoa esitellään jäsenlehtien Nuorten Luonnon ja Siepon avulla. Uutena yhteistyökumppanina on Ämyrock, jossa Luonto-Liitto näkyy valitun teeman mukaisesti työpajoissa, itse festivaalilla sekä klubeilla koko festivaaliviikon. Kaikkiin messuihin ja tapahtumiin lähdetään suunnitellusti yhtenäistäen ulkoasua ja välitettävää viestiä.

Jäsenhankintaa tehdään kaikissa tapahtumissa muun toiminnan ohella niin, että sen toteutus mietitään hyvissä ajoin ennen tapahtumia. Tehdään uusi, raikas, nuorekas ja tätä päivää kuvastava Luonto-Liiton yleisesite, jota voi jakaa myös jäsenhankinnan yhteydessä.

Viestintäpäällikön tietokoneen ohjelmistot päivitetään mahdollisuuksien mukaan sellaisiksi, että hän voi tehdä esitteitä ja mainoksia tarvittaessa. Tämä nopeuttaa reagointia tapahtumiin sekä tuo lisäsäästöjä, kun jokaiseen esitteeseen ei tarvitse palkata erillistä taittajaa.

Järjestön näkyvyyttä ja vuorovaikutusta internetissä ja erityisesti nuorten suosimissa sosiaalisissa medioissa parannetaan edelleen. Kouluihin kohdennettua tiedotusta kehitetään ja lisätään. Yläkouluikäisiä nuoria kannustetaan mukaan toimintaan jäsenlehtien, kilpailujen ja kampanjoiden avulla. Internetissä jatketaan markkinointi- ja viestintäkampanjoita, joilla tavoitellaan uusia jäseniä, tukijoita ja tunnettuutta.

Luonto-Liiton käytössä olevia verkkoviestintäjärjestelmiä yksinkertaistetaan ja karsitaan. Jähmeät sivut korvataan yksinkertaisilla ratkaisulla, jotka valmistunevat vuoden 2012 lopulla. Liikennettä ohjataan osittain blogeihin ja sosiaaliseen mediaan.

Vuoden 2012 lopulla perustettua Nuorten Luonto -blogia käytetään ajankohtaisten asioiden sekä Luonto-Liiton esille tuomisessa, jonne Luonto-Liiton aktiivit sekä Nuorten Luonnon avustajat saavat kirjoittaa laajasti. Myös viestintäpäällikkö kirjoittaa juttuja ja uutisia mahdollisimman usein. Yritetään saada myös ulkopuolisia vieraskyniä blogiin.

Uudistusta laajennetaan tarpeen mukaan piirien ja toimintaryhmien sivustoihin, jos uusi verkkoratkaisu näyttää toimivalta. Koulutetaan työntekijöitä ja aktiiveja verkkoviestinnän työvälineiden käyttöön uuden verkkokehittäjän kanssa.

Luonto-Liiton tuottamaa materiaalia, esimerkiksi järjestölehtiä tai verkossa julkaistuja artikkeleita, hyödynnetään monipuolisemmin kuin ennen. Jäsenten tuottamien materiaalien hyödyntäminen otetaan huomioon mahdollisimman hyvin. Kuvakilpailujen tai muiden vastaavien kisojen tuotoksia käytetään Luonto-Liiton markkinoinnissa ja ilmoitetaan tämä jo kisan yhteydessä osallistujille avoimesti. Tämä tuo osallistumiseen vielä yhden pykälän lisää.

Luonto-Liittoa tuodaan esille tiedottamalla tapahtumista Luonto-Liiton blogeissa, verkkosivulla, jäsenlehdissä ja sosiaalisissa medioissa. Toimintaryhmien blogit ovat näkyvästi esillä järjestön pääsivulla. Lisäksi uutta Nuorten Luonto -blogia yritetään saada esimerkiksi Ampparit-uutispalveluun.

Eri piirien ja toimintaryhmien yhteistyötä ja näkyvyyttä vahvistetaan tuomalla tasapuolisesti kaikkien osapuolien viestejä esille myös jäsenlehdissä, järjestön pääverkkosivulla, Facebook-sivulla sekä blogissa.

Arviointi

- Laadullinen arviointi
- Medianäkyvyyden laatu ja määrä
- Yhteistyökumppaneiden määrä
- Uusien projektien menestymisen arviointi
- Kävijämäärien seuraaminen eri sivustoilla ja sosiaalisissa medioissa
- Tapahtumien lukumäärä ja osallistujamäärät
- Järjestäjien kokemukset
- Palaute piireiltä ja aktiiveilta
- Palaute jäseniltä

5.5 Yhteistyö

5.5.1 Yhteistyö Suomen luonnonsuojeluliiton kanssa

Tavoitteet

Luonto-Liitto on osa Suomen luonnonsuojeluliittoa (SLL) ja toimii sen itsenäisenä nuorisojärjestönä, joka rinnastetaan SLL:n piireihin. Yhdessä Luonnonsuojeluliiton kanssa Luonto-Liitto vastaa siitä, että luonnonsuojeluliikkeellä on tarjota tietoa, elämyksiä ja toimintaa kaikille ikäryhmille maantieteellisesti mahdollisimman kattavalla alueella. Strategisen tason yhteistyötä tiivistetään.

Toimenpiteet

Luonto-Liiton ja SLL:n edustajat tapaavat säännöllisesti, ja yhteistä opiskelijajäsenyyttä markkinoidaan. Lisäksi SLL:n valtuustossa ja valiokunnissa toimii Luonto-Liiton edustajia.

SLL tukee ympäristökasvatustoimintaa, jota Luonto-Liiton piirit järjestävät yhdessä SLL:n piirien tai yhdistysten kanssa antamalla projektitukea esimerkiksi Vainupäivien ja perheleirien

järjestämiseen. Luonto-Liitto ja SLL järjestävät noin kymmenkunta perheluontokerhoa eri puolilla Suomea.

Yhteistyötä SLL:n kanssa tehdään useissa eri ympäristö- ja luonnonsuojelukysymyksissä, kuten ympäristökasvatuksen ja metsiensuojelun edistämässä sekä ilmasto- ja energiatoiminnassa.

Arviointi

- Laadullinen arviointi
- Yhteiset projektit, tiedotteet ja tilaisuudet

5.5.2 Muu yhteistyö Suomessa

Tavoitteet

Luonto-Liiton tavoitteena on pitää yllä tiivistä yhteistyötä eri ympäristöjärjestöjen kanssa. Lisäksi uusia yhteistyötahoja etsitään nuorisotyön kentältä. Työtä nuorten sosiaalisen aseman vahvistamiseksi jatketaan ympäristötoiminnan keinoin.

Toimenpiteet

SLL:n lisäksi Luonto-Liitto tekee luonnonsuojelu- ja ympäristöasioissa yhteistyötä muun muassa Maan ystävien, Dodon, Natur och Miljön, Suomen Ympäristökasvatuksen Seuran, BirdLife Suomen, WWF Suomen, Greenpeacen ja Suomen Ladun kanssa. Luonto-Liitto on Ympäristöareena ry:n / Ympäristöakatemian jäsen.

Allianssin ja Nuorten Akatemian kautta Luonto-Liitto on mukana nuorisopolitiikan ja nuorisotyön kehittämisessä ja seurannassa. Lisäksi Luonto-Liitto on mukana tekemässä Voima-lehteä.

Arviointi

- Laadullinen arviointi
- Yhteiset projektit, tiedotteet ja tilaisuudet

5.5.3 Kansainvälinen yhteistyö

Tavoitteet

Luonto-Liitto pitää yllä hyviä suhteita myös kansainvälisiin yhteistyökumppaneihin ja vaikuttaa ympäristökysymyksiin näin myös kansainvälisellä tasolla. Luonto-Liitto jatkaa European Voluntary Service (EVS) -vapaaehtoistoimintansa kehittämistä sekä kansainvälistä projektitoimintaa.

Toimenpiteet

Luonto-Liitto osallistuu jäsenenä mm. seuraaviin kansainvälisiin järjestöihin ja verkostoihin:

- Ilmastoasioissa toimiva Climate Action Network (CAN)
- Metsäsertifiointiin keskittynyt Forest Stewardship Council (FSC) ja Suomen FSC-yhdistys

- Boreaalisten luonnonmetsien suojelua ja kestäväää käyttöä ajava Taiga Rescue Network (TRN)
- “Euroopan Luonto-Liitto” Youth and Environment Europe (YEE)
- Suomen, Viron ja Venäjän välinen Suomenlahti-yhteistyö osana Itämeri-toimintaa
- Itämeren suojelukomission HELCOM:n nuorisofoorumi

Luonto-Liitolla on mahdollisuus vastaanottaa ulkomaisia EVS-vapaaehtoisia, ja järjestö voi lähettää EVS-vapaaehtoisia muihin maihin. Lisäksi Luonto-Liitto tukee toimijoidensa kansainvälistymistä muun muassa lähettämällä heitä järjestön edustajina kansainvälisiin tilaisuuksiin.

Luonto-Liitto seuraa aktiivisesti toimintakenttäänsä kuuluvia ympäristöasioita ja osallistuu niihin liittyviin kansainvälisiin prosesseihin resurssiensa sallimissa rajoissa. Luonto-Liitto tekee yhteistyötä pohjoismaisten, virolaisten, venäläisten ja valkovenäläisten sisarjärjestöjensä kanssa. Nuorten kestäväää luontoreikeily- ja matkailukulttuurin edistämiseen tähtäävä hanketta jatketaan Murmanskin ja Arkangelin alueella ja sen puitteissa järjestetään kansainvälinen leiri Pohjois-Suomessa. Lisäksi Itämeri-kouluyhteistyötä jatketaan venäläisten ja virolaisten yhteistyötahojen kanssa.

Arviointi

- Laadullinen arviointi
- Osallistumisaktiivisuus kansainvälisten järjestöjen toimintaan ja vapaaehtoisvaihtoon

5.5.4 Asiantuntijatehtävät

Tavoitteet

Luonto-Liitto osallistuu järjestöjen ja hallinnon työryhmätyöskentelyyn sekä antaa asiantuntijalausuntoja nuoriso- ja ympäristötoiminnan aloilla.

Toimenpiteet

Luonto-Liitto vieraillee päättäjien, viranomaisten ja erilaisten sidosryhmien luona. Luonto-Liitto organisoii tasokkaita, yleistajuisia ja mielenkiintoisia keskustelutilaisuuksia ja osallistuu muiden järjestämiin tapahtumiin. Luonto-Liitto on yhteydessä julkisyhteisöihin, kuten kuntiin, kaupunkeihin, lääninhallituksiin ja ympäristökeskuksiin. Luonto-Liitto ottaa kantaa lakiuudistuksiin, komiteamietintöihin, hallinnollisiin uudistuksiin ja muihin viranomaisvalmistelussa oleviin asioihin.

Arviointi

- Lausuntojen ja työryhmäedustusten määrä
- Laadullinen arviointi

6. Keskustoimisto

Tavoitteet

Luonto-Liiton tavoitteena on tarjota työntekijöille innostava ja mielenkiintoinen työpaikka ja -yhteisö, jossa on mukava tehdä merkityksellisiä asioita lasten ja nuorten luonnonharrastuksen ja ympäristönsuojelutyön saralla. Työntekijöiden sitoutuminen mahdollistaa myös vapaaehtoisten osallistumisen toimintaan.

Luonto-Liitto kehittää henkilöstöpolitiikkaansa laajan tyky-toiminnan puitteissa. Säännölliset koulutukset, virkistyshetket ja -retket sekä mielekkäät työtehtävät helpottavat vaativassa järjestötyössä jaksamista. Työnantaja ja työntekijät kehittävät työyhteisöä yhdessä jatkuvasti.

Toimenpiteet

Koska nykymuotoisen perustoiminnan ja sen vaatiman talouden pyörittämiseen Luonto-Liitto tarvitsee sekä työntekijöitä että laajan vapaaehtoisten joukon, toiminnan kehittämistä jatketaan siihen suuntaan, että aktiiviset toimijat voivat entistä enemmän keskittyä mielekkäiden hankkeiden toteuttamiseen. Toimiston työntekijät vastaavat yhdessä luottamushenkilöiden kanssa liiton toiminnan kehittämisestä.

Keskustoimistolla työskentelee neljä kokopäiväistä työntekijää: pääsihteeri, talouspäällikkö, järjestöpäällikkö ja ympäristökasvatuspäällikkö. Perusvahvuuteen kuuluu lisäksi muita osa-aikaisia työntekijöitä: viestintäpäällikkö, taloussihteeri, metsävastaava, toimistovastaava, Siepon toimitussihteeri, verkkokehittäjä, kerhohankevastaava, kouluhankevastaava, kirjanpitäjä, taittäjä, Nuorten Luonto -lehden päätoimittaja ja kulutus.fi -sivuston päätoimittaja.

Rahoituksen varmistuessa tiettyihin projekteihin voidaan palkata määräaikaista työntekijöitä. Luonto-Liitto täydentää työntekijävahvuutta siviilipalvelushenkilöllä, erilaisilla harjoittelijoilla ja työssäoppijoilla sekä työllistettävillä. Harjoittelijoiden työnkuvat ja vastualueet räätälöidään tapauskohtaisesti.

Toimiston työntekijät ja muut toimiston työhön osallistuvat luontoliittolaiset kokoontuvat viikoittain toimistokokoukseen.

Keskustoimisto suosii hankinnoissaan lähialueilla tuotettua luomua ja kehitysmaista tuotavissa ylellisyystuotteissa reilun kaupan tuotteita. Kaikissa hankinnoissa huomioidaan ympäristönäkökulma.

Henkilöstöasiakirjojen jalkauttamista ja tyky-strategian seurantaa jatketaan. Vuonna 2013 toteutetaan henkilöstön työhyvinvointia kartoittavat kyselyt aiempien vuosien tapaan.

Arviointi

- Tyky-toiminnan toteutumisen arviointi ja henkilöstökyselyn tulokset
- Kehityskeskustelujen toteutuminen
- Muu laadullinen arviointi

7. Hallinto

Tavoitteet

Luonto-Liiton hallintokäytännöt toimivat jouhevasti. Hallitus-, jaosto- ja valtuustotoiminta on aktiivista sekä osallistujilleen innostavaa ja mielekästä.

Toimenpiteet

Liittokokous kokoontuu kahden vuoden välein ja liittovaltuusto vähintään kaksi kertaa vuodessa. Liittohallitus kokoontuu kesäkautta lukuun ottamatta noin kuukauden välein. Lisäksi liittohallitus kokoontuu ainakin kerran vuodessa pidempään keskustelupainotteiseen kokoukseen.

Liittohallituksen alaisuudessa toimivat ainakin talous-, metsä-, ympäristökasvatus- ja luonnonharrastus-, Itämeri- ja susijaosto sekä ilmasto- ja energiajaosto.

Arviointi

- Laadullinen arviointi
- Kokousten määrä
- Hallituksen, valtuuston ja jaostojen aktiivisuus sekä jaksaminen

8. Talous ja rahoitus

Tavoitteet

Luonto-Liiton rahoituspohja kasvaa ja talous kehittyy vakaasti vastaten toiminnan tarpeisiin.

Toimenpiteet

Taloutta hoidetaan erillisen valtuuston hyväksymän talousarvion mukaisesti. Budjettikohteet vastaavat itsenäisesti tarkoituksenmukaisesta varojen käytöstä ja mahdollisten hankeavustusten hakemisesta. Talousosasto tarjoaa tarvittaessa apua hankebudjettien laatimisessa, kohteen talousarvion toteuttamisessa ja kirjanpidollisessa seurannassa mahdollisuuksien mukaan.

Talousarvio on laadittu lähtökohdasta, että vuonna 2013 opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän valtionavustuksen taso pysyy vähintään entisellä tasolla. Hankkeille haetaan lisäksi muita julkisia ja yksityisiä avustuksia.

Oma varainhankinta perustuu jatkossakin ensisijaisesti keräystoimintaan ja ilmoitusmyyntiin. Oman varainhankinnan osalta kartoitetaan uusia vaihtoehtoja rahoituspohjan turvaamiseksi ja laajentamiseksi, mm. keräystoiminnan laajentamisen kokeiluun varataan määräraha. Mahdolliset yritys yhteistyösopimukset tehdään hallituksen päätöksellä.

Jäsenhankintakampanjan tuloksena jäsenmaksujen arvioidaan nousevan hieman, mutta kasvua ei budjetoida ennen jäsenmäärän kasvun toteutumista.

Mahdollisessa EU-rahoituksessa täytyy turvata riittävät resurssit rahoituksen vaatiman hallinnon hoitamiseen.

Vuoden 2013 aikana Luonto-Liitossa otetaan käyttöön verkkolahjoitusmahdollisuus.

Arviointi

- Tilinpäätös ja talousarvion toteutuminen
- Uudet rahoituslähteet